

Universitätsbibliothek Wuppertal

Demosthenis Et Aeschinis, Principum Græciæ Oratorum Opera

Demosthenes

Aureliae Allobrogum, 1607

Exordia concionum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1565)

Particulæ
aliarum o-
rationum.

Cum verò, vt vniuersi videtis, multum in eis difficultatis insit: vt ipsa negotiorum conditio patitur, sic dare consilium, quod mihi rectissimum videbitur conabor. Primum igitur illud statuendum est: nihil eorum quæ bello gerendo occupati factitabatis, deinceps vobis esse faciendum: sed omnia contraria potius. Nam si illa ratio perniciosa fuit: consentaneum est, diuersam fore meliorem. Deinde existimandum est: non eum qui vobis aut nihil, aut exigua mandat, rectè dicere (videtis enim, dum tales spes & orationes cupide audiuntur, in summum discrimen venisse rempublicam) sed eum, qui neglecto assentâdi studio, ea quæ opus sunt, & per quæ susceptum dedecus aboleamus, factamq; iacturam refarciamus, suadeat. Nâ si quidem ita comparatum esset, vt quemadmodum molestæ orationes prætermitteri, sic etiâres ipsæ quæ molestiam pariunt, præteriri possent: omnino esset ad gratiam concionandum. Sin verborum blanditiæ cum rebus haud congruentes, perniciem afferunt: turpe est sibi ipsum fucum facere, & extrema demum virgente necessitate, ea suscipere, quæ iam olim vltro confecta esse oportebat.

II. EXORDIUM.

Reprehensio populi
perniciosis
oratoribus
auscultantibus.

Non idem statuere possim Athenienses, cum Reip. nomē è vobis audio, & cum video quomodo vestrum quidam eius defensores tractare soleant. Rempublicam enim, id quod nostis omnes, democratiâ nominatis, sed quosdam, qui huic contraria dicunt, libentius à nonnullis audiri animaduerto. Cuius rei minor causa quæ sit. Nunquid eos hæc sine mercede dicere putatis? At oligarchiarum, quos isti defendunt, domini, * tacentibus etiam plus darent. Nunquid hæc potiora creditis? Præstare igitur vobis Oligarchia Democratiæ videtur. Nūquid eos viros meliores iudicatis? Quis verò, qui contra receptum Reipublicæ statum conciones habeat, probus à vobis existimari iurè potest? Reliquam igitur est, errare vos, dum in ista sententia sitis. Quæ plaga vobis cauenda est, Athenienses: vt ne aliquando ansam detis insidiatoribus: ac tum demum errasse vos intelligatis, cum id vobis nihil iam proderit.

III. EXORDIUM.

Cōsolatio
fortunæ, &
reprehensio
negligentiæ.

Non in eo quo nos vellemus, Athenienses, loco esse omnia, neque apud vos ipsos, neque apud socios: minimè fortassis est mirandum, Multa enim fortunæ fluctuantis, incertæque arbitrio reguntur: causæque plures existunt, cur non omnia ex animi sententia mortalibus eueniât. At nullam esse prorsus populi auctoritatem, sed illius aduersarios dominari: hoc & mirandum est Athenienses: & meo quidem iudicio, si qui rectè cogitent, formidolosum. Ac totius quidē orationis hoc mihi principium est.

IIII. EXORDIUM.

Exordium
primæ O-
lythiacæ.

Magnis opibus, Athenienses, rationem, qua perspicuum fiat, qui in illis rebus optimum factu sit, de quibus nunc deliberatis, omnes vos prælaturos arbitror. Quod cum ita sit: officij vestri est, vt vos * ipsi libenter audiatis eos, qui vobis consultum volunt. Nec enim, si quis vtile aliquid meditatus attulerit: id solum audire atque accipere licebit: sed illud etiam vestræ felicitatis esse putato, vt multa vtilia dictu, subito quibusdam in mentem veniant. Ex omnibus igitur deligere id facile fuerit, quod maximè vobis expediet.

A ἐπειδή δὲ ὡς ἅπαντες ὄρατε, ἔχει δυσκολία ὡς ἐν τοιαύτων περιπέτοιαι συμβουλεύειν ἢ κερδίσει ἢ νομίσει. ὡς τὸν μὲν οὐκ ὕμῃς ἐλέειν ἐγνωκέναι δὲ ὡς οὐδὲν ὦν ἐποιεῖτε ὅτι τὸ πολεμεῖν ὄντες, ἢ λοιπὸν ὡρακτόν ὅστιν ἀλλὰ πάντα τὰναντία. εἰ γὰρ ἐκείνα φάσμα πεποίηκε τὰ ὡρακτόματα τὰναντία εἰκὸς βελτίω ποιῆσαι. ἐπειτα νομιστὸν οὐχ ὅς αὖ ὑμῖν, ἢ μηδὲν, ἢ μικρὰ ὡρακτότοι, τὸ τὸν ὄρθως λέγειν (ὄρατε γὰρ ὡς ἐν τῷ τοιαύτων ἐλπίδων καὶ λόγων εἰς πᾶν ὡρακτόν τε μορθησίας τὰ παρόντα) ἀλλ' ὅς αὖ τὸ χαλεπὸν παρὲς αὐτῶν, καὶ δὲ ὦν πειρασμῶν ἀειχμῶν ὀφλισκώοντες, καὶ ζημιούμην, ταῦτα λέγει. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς εἰ μὴ ὅσα αὖ τῷ λόγῳ περὶ ὑμῶν βήλυπῆσαι μὴ βουλόμην, καὶ τὰ ὡρακτόματα ὑμῶν βήλυπῆσαι δὲ ὡρακτόν δὴ δημηγορεῖν. εἰ δὲ ἢ τῷ λόγῳ χεῖρας, αὖ ἢ μὴ ὡρακτόματα, ἔργῳ ζημίαι γίνονται, αἰετὸν ὅστι φησὶ κίσειν ἑαυτοῖς. ἢ μὴ τῆς ἐχάτης αὐτῶν ἀρχῆς ὡρακτόματα ταῦτα, ἀπάλμῃ ἐδέλονται ὡρακτόματα ποιῆσαι.

Β. Οὐ γὰρ ταῦτα γινώσκουσιν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, παρῶσατά μοι, ὅταν τὸ, τὸ τῆς πολιτείας ὄνομα ὑμῶν ἀκούσω καὶ ὅταν τὸν ἔθ' ὅσον, ὅν ὡρακτόματα πῆξ ὑμῶν τοῖς ὑμῶν ταύτης λέγουσιν, ἰδῶ. τί μὲν γὰρ πολιτείας, δημοκρατίας, ὡς ἅπαντες ἴστε, ὀνομάζειτε τῷ ἢ τὰναντία ταύτη λέγοντων ἰσίοις ἢ δῖον ἀκούσαντας ὄρα. ὅτι θάυμαζω, τίς ποτὲ ἢ ὡρακτόματι. πότε ἔτι ὡρακτόματι λέγειν ταῦτα αὐτοῖς οἴεσθε; ἀλλ' οἱ τῷ ὀλιγαρχῶν, ὑμῶν ὄντων οὗτοι λέγουσιν, κύριοι καὶ πλείω σιωπῆ μαλ' ἄλλοι αὐτῶν εἰν, ἀλλὰ βελτίω ταῦτα ἢ τῷ ἑτέρῳ ὑπελήφατε; βελτίων ἄρα ὑμῖν ὀλιγαρχία δημοκρατίας φαίνεται. ἀλλ' αὐτοῖς ἢ βελτίω ἢ γαίω; καὶ τίς αὖ ὑφ' ὑμῶν χεῖρος νομίσειτο εἰκότος, ὅταν τῆ καθεστῆσθαι πολιτεία δημοκρατίαν; οὐκοῦν λοιπὸν ἀμύρτασθαι ὑμῶν, ὅταν οὕτως ἔχητε τί μὲν γινώσκω. τὸ τὸν ἑταίρου φυλάττειν μὴ πάσχειν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι ὅπως μὴ ποτὲ τίς ἐπιβουλόουσι λαβῶ δώσετε. εἴτα τὸτε αἰδοῦσθε δὲ ἢ μὴ ἰσχύετε. ἢ οὐδὲ ὅποιον ὑμῖν πλέον ἐστί.

Γ. Τὸ μὲν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, μὴ πάνθ' ὡς αὖ ἡμεῖς βουλοίμεθα, ἔχειν, μήτε παρ' αὐτοῖς ὑμῖν, μήτε ὡρακτόματι τοῖς συμμάχοις ἴσως ἐδὲν ὅστι θάυμαζον. πολλῶν γὰρ τὸ τῆς τύχης αὐτῶν κερδίσει, καὶ πολλὰ ὡρακτόματι, ἢ μὴ πάντῃ καὶ γινώσκω συμβαίνειν ἀνθρώποις οὕτοι. τὸ ἢ μὴ ὅποιον μεταλαμβάνειν τὸν δήμον, ἀλλὰ τοῖς αὐτῶν ὡρακτόματι ὡρακτόματι τὸ καὶ θάυμαζον, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, καὶ φοβερὸν τοῖς ἐπὶ φρενοῦσιν, ὡς ἐγὼ κενῶν. ἢ μὲν οὐκ ἀρχὴ πάντως ὅστιν αὐτῶν τὸ λόγου.

Δ. Ἄντι πολλῶν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, χημῶτων, εἰ φανερόν γινώσκω τὸ μέλλον σωθίσειν, ὡς ἂν ναυὶ τυχερῶν σκοποῦντες, οἷμα πάντῃς ὑμῶν ἐλέειν. ὅταν τὸν ἑταίρου οὕτως ἔχει ὡρακτόματι ἐδέλοντας ἀκούειν ὑμῶν αὐτοῖς τῷ βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον εἰ τι χημῶτων ἐσκεμμένως ἢ κείνῃ, τὸ αὖ ἀκούσαντες λαβῶτε ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρων τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῷ δέοντων ἐκ τῆ ὡρακτόματι ἰσίοις ἐπαλθεῖν αὐτοῖς εἰπὴν ὡς ὅς ἅπαντων ῥαδίαν τί μὲν τὰ συμφερόντες ὑμῶν αἴρεσιν γινώσκω.

A

ΕΣπιν, ω ανδρες αθηναιοι, δικαμον επειδη εφ υμιν...

Ορων γδ υμιν, ω ανδρες αθηναιοι, παντα πασι...

Πολλων, ω ανδρες αθηναιοι, λογων ειρημων...

Οι μιν επαννουυτες, ω ανδρες αθηναιοι, τις προγο...

V.

AEquum est, Athenienses: cum penes vos sit, ex his quæ dicuntur eligere quod maxime probatis...

Non fugienda audiendi molestia.

V I.

QVum nemini prorsus obscurum esse videam, quibus orationibus vel delectemini, vel offendamini...

Esse vile ut qui fideliter moment, tolerantur.

V II.

QVanquam, Athenienses, multa verba facta sunt ab omnibus iis qui consilia dederunt: vos tamen nunc nihilo propius ab eius inuentione...

Perstinguatur mutua oratorum accusatio.

V III.

QVi maiores vestros laudant, Athenienses orationem illi quidem instituire mihi videntur iucundam auditu...

Exordium orationis de clatib;

ρεΐδα ἐκ τῆς τῆτο ποιεῖν, εἴ τι χρήσιμον ἐν τῆ συμμίω. τοῖς δὲ ἀφέντας ἀτυχεύουσιν ἐργακότες, ὧν ὑμεῖς ἐπιθυμῶμεν οἰοῖσθε, ταῦτα ποιεῖτε συμβεβηέντα. ἐστὶ δὲ ἀμύρτανεν μὲν βελουδίων, τὸ σωματικὸν καὶ τὸ παρὸν τὰ ἀβούλετα λέγειν, βελουδίων δὲ ἀκούσαντας ἀγνώσκεις, σκοπεῖν καὶ πικρῶς ἐχθρῶν λέγειν. λέγει δὲ ταῦτα, οὐκ ἐναντία τοῖς ὑμῶν ἀρέσκουσι μέλλων παρανεῖν, ἀλλ' ἐκείνο εἰδὼς, ὅτι ἀμύρτανεν μὴ θαλήσητε τῶν ἀπληροῦτων ἀκούσαντες. ἔξῃ πατήσθε φήσουσιν ὑμᾶς, ἀλλ' ἀκούσαντες μὴ παθεῖτε. ἔξῃ πατήσθε φήσουσιν ὑμᾶς, ἀλλ' ἀκούσαντες μὴ παθεῖτε. ἔξῃ πατήσθε φήσουσιν ὑμᾶς, ἀλλ' ἀκούσαντες μὴ παθεῖτε.

Ομοίως πάντας ὑμᾶς, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, γινώσκουσιν, ὅτι οὐ κερνοῦντες ἡμετέροις οὐδένα τῶν ἀδικουμένων ἀλλὰ βελουδίων καὶ τῶν παρόντων. δὲ τοίνυν τὰς μὲν κατηγορίας ἑαθεῖς πάσας. ἐπὶ τῶν ὑμῶν λέγειν, καὶ ὅτι πέπεικεν ἑαυτὸς, ὅταν πᾶσι κέρνοι μὲν εἴ τις πικρῶς ἐχθρῶν, ἢ συμφέρον εἰπεῖν ἔχοι, τῆτο νῦν δὲ πορφαίνεσθε. τὸ μὲν γὰρ κατηγορεῖν, τῶν τοῖς περὶ αἰμανοῖς, ἐγκρασιῶν ἐστὶ τὸ συμβεβηέντα, καὶ τῶν παρόντων, ἢ γρηγορήσας περὶ τῶν ἐκείνων, ἢ δὲ μέμνησθε ὅτι παρὸν κατὰ ἀλλὰ συμβουλήν ἐστι μοι δοκεῖ. διὸ πειράσασθε φυλάξασθε, ὅτι τοῖς ἐπιπέω, μὴ παθεῖν αὐτοῖς συμβουλεύσασθε ἢ ἀκράτεια νομίζω καὶ τῶν παρόντων.

Οὕτως ἀντιπεῖν, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐ κακῶς πολίταις, καὶ φαύλους τῶν γυναικῶν ἀνδρῶς ἐστὶν ἔπειτα πᾶσι μισεῖν, ἢ φιλεῖν τῶν ἐπιπέω καὶ ἀπορῶντων ὡς τε τῆ πόλει βελίσιον μηδὲν φρονίσιον ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ ἐπίπρεια, τὰ δὲ κατὰ φιλονεκίαν δημηγορεῖν. ἀπορῶντων ἔπειτα πᾶσι μισεῖν, ἢ φιλεῖν τῶν ἐπιπέω καὶ ἀπορῶντων ὡς τε τῆ πόλει βελίσιον μηδὲν φρονίσιον ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ ἐπίπρεια, τὰ δὲ κατὰ φιλονεκίαν δημηγορεῖν. ἀπορῶντων ἔπειτα πᾶσι μισεῖν, ἢ φιλεῖν τῶν ἐπιπέω καὶ ἀπορῶντων ὡς τε τῆ πόλει βελίσιον μηδὲν φρονίσιον ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ ἐπίπρεια, τὰ δὲ κατὰ φιλονεκίαν δημηγορεῖν.

Ισως ἐπιφθονον ἀπὸ πᾶν, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, δόξειεν ἔξῃ, εἴ τις ὧν ἰδιώτης, καὶ τῶν πολλῶν ὑμῶν εἰς, ἐτέρον συμβεβηέντων, οἱ καὶ τὰ πάλαι πολλοὶ δὲ εἰς, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν δόξαν ἔχειν φοροῦσι, παρελθόντων εἰπεῖν, ὅτι οὐ μόνον αὐτὰ δοκοῦσιν οὐκ ὀρθῶς λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἐγγύς ἐστὶ τῆ τὰ δέοντα γινώσκουσιν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐγγύς οὕτω σφόδρα οἴμαι μέλλον ὑμῶν συμφέροντα εἶναι τούτων ὡς ἐκὸν κινήσω πάντα ἀτυχεύουσιν εἰρηκότες, ἔξῃ καὶ μηδενὸς ἐστὶ φήσασθε νομίζω ἢ ὑμᾶς ὀρθῶς ἀπὸ ποιεῖν, εἰ μὴ τὸν λόγον τα, ἀλλὰ τὰ συμβεβηέντων σκοπεῖτε. δὲ γὰρ, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, τὸ παρ' ὑμῶν εὐνοίαν καὶ τισιν ὡς ἀπὸ ἐκ γένους ἀλλὰ τοῖς τὰ βέλιστα εἰς λέγουσιν ὑπάρχειν.

Βουλοῦμαι ἀπὸ ὑμᾶς, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, προσέχοντες, ἀ μέλλω λέγειν, ἀκούσατε. καὶ γὰρ ἐστὶν οὐ μικρὰ ἐγὼ θαυμάζω πᾶσι δὲ ποτε πρὶν μὲν εἰς τὸν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι, ὅταν τις ἀπὸ ὑμῶν ἐπιπέω, ὅσα ὑπορῶς εἰπεῖν ἔχει, δὲ ὧν ἀπὸ τὰ παρὸντα ὡς ἀπὸ βελίσιον καὶ πάλιν αὐτίκα δὲ μέλας ἐὰν ἀπέλθῃτε, ὁμοίως ἑκατέρωθεν τὰ δέοντα, ἐν δὲ τῶν τούτων καὶ

A cogitarunt, eo vos omnino privemini: alij omiffis his quæ in animo habebant, ea suadeant, quæ vos cupere opinatur. Est aut eorū qui errare volūt, adigere oratorem ad ea quæ vos vultis dicenda: deliberantium, audire quæ eius sit sententia: eaque si recta sit, uti. Dico autem hæc, non quod his quæ vobis placent, contraria suadere velim: sed quia illud scio, si contradicentes audire noletis, eos dicturos, vos esse deceptos. Sin audieritis, & assensu nõ fueritis, mox apparebit eos deteriora dedisse consilia.

X I I.

Arbitor omnes vos, Athenienses, intelligere, vos hodie convenisse non ut vllum maleficum puniatis: sed ut de negotiis istis deliberetis. Accusationes igitur omnes differendæ sunt, ac tum apud vos dicendum contra eum, quem sibi unusquisque oppugnandum censebit, cum iudicium de aliquo faciemus. Quod si quis vtile aliquid dictu, aut conducibile habet: id nunc pronunciet. Nam accusare eorum est, qui res gestas culpant: consilij verò capiendi deliberatio, de rebus præsentibus aut futuris instituitur. Proinde non conuicij aut reprehensionis hoc tempus, sed dandi consilij mihi esse videtur. Dabo igitur operam, ne ipse id committam, in quo alios reprehendo: & ut quæ in præsentia factu utilissima censeo, suadeam.

X I I I.

Neminem negaturum opinor, Athenienses, improbi & malevoli esse hominis, sic aliquæ ex magistratibus vel amare, vel odisse, ut neglecta reipub. utilitate, conciones partim ex odio, partim ex æmulatione habeat, quæ quidam consensu suggestu faciunt. Ego verò his tantum dicam, eos videri mihi, et si tale aliquid fecerunt, non summum peccatum commisisse: sed illud esse grauissimum, quod præ se ferunt, se nunquam etiam aliter facere paratos esse. Vobis autem suaferim, ne abiecta vestri cura, satis id esse putetis, sumere de istis pœnas, vbi vobis visum fuerit: nisi etiã eis obstitatis summis viribus: & quemadmodum de Repub. deliberates decet, priuatis contentionibus sublatis, quid publicè maximè profuturum sit, consideretis. Cogitandum enim est, neque vnũ, neque omnes simul magistratus, sublatarum legum, quarum vobis cura commissi est, satis graues pœnas dare posse.

X I I I I.

Fortassis inuidiosum, Athenienses, quibusdã esse videatur si quis homo rudis, & vnus è vestro numero, post alios suosores, qui & diuturnitate gestæ olim Reipublicæ, & autoritate qua valent apud vos excellunt, progressus dicat, videri sibi eos non modo nõ rectè dicere, sed nec propè abesse à rectè sentiendo. Verum ego vsque aded me vobis utiliora quàm istos dicturum opinor: ut non dubitè, ea quæ dixerunt omnia, nullius esse precij asserere. Existimo autem vos etiam rectè facturos, si non dicentem sed ipsa consilia spectetis. Decet. n. Athenienses, vestrã beneuolentiã, nõ quibusdã velut hæreditariã sed iis qui optima quoque tempore dicunt, paratã esse.

X V.

Vellem vos, Athenienses, attentè audire ea quæ dicam. Nec. n. parua res agitur. Ego minor quàm tandem fiat, ut priusquam in concionem ascendantur, cuiusque vestrum aliquis obuius fiat, is ita promptè possit dicere, quo pacto res fieri possint meliores: atque iterum, statim vbi discessistis, quisque differat, quid agi conueniat. Cum verò in publicis conuentibus illis ipsis de rebus deliberandum est, vos illis aures præbeat, qui quiduis

Aliud deliberationis tempus, aliud accusationis,

Oratorum licentiã matuturã cohercenda.

Non orator, sed oratio spectanda.

Imago in gnomis vulgi in exsequenda iis quæ sciunt oportet re fieri

βραχύ μοι παιδίτε πάνυ· μη πόνδ' ὡς ἐκαστος ἔχει
γνώμης ὑμῶν· οὗδ' ἴπ' παροίτων ὀρθῶς ἐγνωκέμεν πεπει-
δω. ἀλλ' εἰν' ὅρα ταῦτά π συμβαίην λέγεσθ', σκοπεύ-
τω πῶς ἔσσομαι αἰούσῃ· εἴτ' εἰ ὀρθῶς εἰρήδαι π
δοκῆ χρήσθω· εἰ δ' ἥϊον ὑμέτερον ἔσση γρησομένων τὸ
καθ' ὄρθωθεν, τὸ παρὸς ὑμῶν εἰπότος· ἢ μὴ οὖν ἀρχὴ τῆ
σκοπέειν ὀρθῶς ὄσθ', μὴ βεβλόσθ' ἄρην ὅζ' ὦν δεῖ βεβλό-
σασθ', ἀκούσθ'· εἰ δ' οὐκ αὐτὸς οὔτε κηρὸς οὔτε φότος τῆ, π
ὄπυρωσθαι τὰ δοκουῖτα, κἢ τ' οὐκ ἔσθ' π ἑσθ'τον δο-
κῆ συμφέρειν.

Μεθ' ὑμῶν, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, παρελήλυθα βου-
λομένων, πότερον χρὴ με λέγειν, ἢ μὴ. δι' ὃ εἰ
αὐτὸς ἔτ' ἄπορον κείνη, φερασθὼ παρὸς ὑμῶν. ἀγαθήσιν
εἶν' ἀ μοι δοκεῖ, τὰ μὴ αὐτὰ, μήτε τιςὶ χρείσασθαι βε-
λομένῳ ἀλλ' ὑμῶν εἰπεῖν ἅ ἅπαντα ἐαυτὸν μάλιστα
συμφέρειν, κἢ σμειπείν ἅ καλῶν λέγουσιν ἀμφοτέρῃ κἢ
τουμίαι πόν, ἀπειπείν ὅσα μὴ δίκαια ἀξιούσιν. εἰ μὴ οὖν
ὑμεῖς ἔσσομαί τε ἀκούσθαι, ταῦτ' ἀμφοτέρωθ' ὄρ' βρα-
χύν' πολλὰ βέλπον ἀπὸ τοῦ ἴπ' λοιπῶν βουλοσάσθαι. εἰ δ' ἔ
ἄρην μαθεῖν ἄπορον αἴητε, χροῖ αἱ ἐμοὶ μὴδ' ἔτέρωθ' ἀθη-
κουῖ π παρὸς ἀμφοτέρωθ' ἀβελήσασθαι. τὸ το ἀ οὐκ ἀθη-
κῶς εἰμι παθεῖν. ἐν μὲν ἔν καλόσθαι· ἔτοιμός εἰμι λέ-
γειν. εἰ δ' μὴ, κἢ σιωπῆν ἔχει μοι καλῶς.

Καὶ δικέρον, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, κἢ συμφέρον ὑμῶν
ἤνυσθαι, τὰς μὲν ἀιήτας κἢ τὰς κληρονομίας ὅταν
βεβλοσθῶ, δεῖν ὡς ἀλέπειν παρὸς ἴπ' παροίτων ἢ λέγειν,
ὃ π βέλπον ἐκαστος ἤγῃ. ὃ π μὲν γὰρ πινον αἰπίων ὄν-
των κακῶς τὰ παρὰ γὰρ ἔχει, πάντες ὄπυρμαθ' α, ὅζ'
ὄπυ ἢ φότος βελπῶ δυάαιτ' ἀ γηῶσαι, τὸ το τ' συμ-
βελοσῶτος ἔργον εἰπεῖν, ἔπειτ' ἔργω νομίζω κἢ κληρο-
νομίῃ τῆ ἀδικουῦτων χλευσῆ, οὐ τίς ἐν τοιούτοις
κηρὸς ὄξεταιζόντας τὰ παρὰ γὰρ, ὅτ' ἐδεμίαν δώ-
σουσι δίκην. ἀλλὰ τίς τοιούτῳ π συμβελοσθῶ δυνῶ-
σεν τ' α, ἀφ' ἑ βελπῶ τὰ παρὸς γὰρ αἱ δὲ γὰρ τοῦτ' αἱ
ἑ δ' ἠσυχίας καὶ παρ' ἐμείων ἔχουσι· ἀ ὑμῶν δίκην λα-
θεῖν. τοῖς μὲν ἔν ἀλλας λόγους πάντας παρὸς ἕρως ἠέμεν
ἀ δ' αἱ οἶμα σμειπείν παρὸς ὧν νυκί σκοπεύτε, ταῦτ' εἰ-
πεῖν παρὸς μοι, τοσούτον ἀξιώσας μόνον, ἀ ἔσθ' τε μέ-
μημα ἴπ' παρὰ γὰρ, μὴ κληρονομίας μὲν ἐνεκα ἢ
γείσθαι λέγειν· ἀλλ' ἵνα δείξας ἀ τότε ἠμῶν τε, νυκὶ ἄπο-
ξέσω ταῦτα παθεῖν.

Εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, μηδὲν
συμπολιδομήροι, τοσαύτῃ ἤνυδρ' ἠσυχίαν, ὁ-
σὺν περ ἐν τῶ παρὸς οὔτε τὰ νῦν ἀ γρηγορήσας συμ-
βλήω νομίζω. τῆ τε ἀλλων οἶμα πολλὰ βέλπον ἀ ὑ-
μῶν ἔχειν. νῦν δ' ὑπὸ τῆς εἰμ' ἀσελγίας οὔτε παρελ-
θεῖν, οὔτε εἰπεῖν, οὔδ' ὄλους λόγου τυχεῖν ὄσθ'. ὄθεν συμ-
βαίης πολλὰ, κἢ οὐκ ὄπυρμαθ' α ἴσως. εἰ μὲν οὖν δεῖ ταῦ-
τα σμειπείν, κἢ μὴ σκοπεῖν ὄπ' χρὴ ποιῆσαι, κἢ φά-
σκεν οἳ περ νυκὶ βούλεσθαι ἡφιεῖσθαι, ἄπερ ἐν τῆ πα-
ρηλυθῶτων χρόνων, κατέλκειν εἰρηρῆς, ἐμβαινεῖν, εἰσ-
φέρειν. πάντα ταῦτ' ἠδὴ ἀ εἰώων ἠμῶν, ἢ πάντε (αἱ
σιωπηθῆ τα παρὸς τῆ πολέμων, καὶ χῶσιν ἠσυχίαν ἐκ-
εἶνοι) πάλιν οὐκέτι κηρὸς εἶν' παρὸς ἕρως. ὄ-
περ, ὡ ἢ ἐλλήσασθ' ὄπ' φιλίππων ἠκούσασθαι, σμει-
πι. ὄ πάλιν ὡ ἢ εἰς μαρσαθῶνα εἰρηρῆς ἀ ληστρῆς παρὸ
σέχων, ὡς γὰρ ἀ χρῆσθαι τὸ π' α, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, καλῶς
δυναμῆ παρὸς κεν ἀσ μὲν οὔτως ὑμεῖς εἰώδατε τὸ βε-
λοσάσθαι χρήσθαι ὄξέως. δεῖ δ' ἠ βουλοσάσθαι μὲν ἐρ' ἠσυχίας. ποιεῖν ἢ τὰ δόξατα μ' ἀουδῆς· κἢ λογίσασθαι τὴ
ἐξῆς

A omnia se rectè sentire persuasum habeat: sed si pre-
terea dici aliquid cõtingerit, vt cõsideret, atque audire
omnia ne grauetur. Deinde si quid rectè di-
ctum videbitur, vtatur. Quicquidem enim prudenter
explicatum fuerit, non minus vestrum qui vsuri e-
stis, erit, quàm illius qui id dixerit. Fundamentum
quidem certè legitimæ deliberationis hoc est, vt ne
decernatur, priusquam ea ex quibus decreta pen-
dent, audita fuerint. Neque enim tempus idem, ne-
que ratio est, & comprobandi ea quæ visa fuerint,
& considerandi * quid in primis profuturum esse
videantur.

X X.

V Obiscum, Atheniensēs, prodij ad deliberan-
dum, an mihi dicendum esset, necne. Quam-
obrem autem id statuere nequeam, vobis explica-
bo. Necesse habet is qui nec sibi, nec aliis blandiri,
sed pro vobis dicere quæ maximè profutura per sua
sunt habet, instituit: & ea cõprobare, quæ vtriquè
rectè dixerunt, contraque refellere si qua iniusta
postulant. Quòd si vos vtraque hæc audire dighe-
mini paucis: multò rectius reliquis rebus consule-
tis. Sin ante cognitionem resiliatis: vsu mihi veniet
vt in neutros iniurius, apud vtrosque in crimen ve-
niam: in quo iniquè mecum agetur. Proinde si iube-
tis, dicere sum paratus: sin minus, etiam tacere non
recuso.

X X I.

E T iustum, Atheniensēs, & vtile arbitror, vt cri-
mina & accusationes, cum deliberandum est,
quisque omittat: & propositis de rebus id dicat,
quod optimum esse ducit. Nam quosdam esse in
causa, vt res malè se habeant, omnes scimus. Quo
pacto autè emendari queant, id explicare consulenti-
tis officium est. Deinde, mea quidem sententia,
acres delinquentium accusatores sunt, non qui ta-
libus temporibus in acta inquirunt, cum illi nullas
pœnas dabunt: sed qui tale consilium dare poterunt
per quod incommoda hæc propulsentur. Horum
enim opera per ocium & de illis sumere supplicia
poteritis. Ac alia quidem verba omnia superuaca-
nea esse censeo. Quæ autem ad deliberationem hæc
profutura putem, ea dicere conabor, si prius hoc
tantum postulauero: si cuius fortè facti mentionem
fecero, ne id accusandi studio me dicere putetis: sed
vt iis, quæ tum perperam egistis, indicãdis, caueam,
ne in similes elades incidatis.

X X I I.

S I etiam superiore tempore, Atheniensēs, nullis
S addicti partibus & studiis, ita tranquilli fuisse-
mus, vt in præsentia sumus: nec ea quæ nunc facta
sunt, euentura fuisse opinor, & ceterarum rerû mul-
tæ in loco meliore vobis essent. Nunc petulantia
quorundam facit, vt nec prodire, nec perorare, at-
que aded ne inchoare quidem liceat orationem.
Qua ex re multa existunt, eaque haud fortassis op-
portuna. * Quòd si ista percõtanda sunt, & nõ cõsi-
derandũ quid agi conueniat, vestrisque cupiditati-
bus nũc obsequendũ: decernetis ea quæ & superiori-
bus tẽporibus, instrui classem, cõscendi, tributa cõ-
ferri, omnia ea fieri iam oportere, quorũ agẽdi per-
endie, aut post quinque dies, si ruitores bellici so-
pianur, & hostes quiescant, rursus iam non esse oc-
casionem putabitis. id quod, cum in Hellepõnto
esse Philippum audiremus, accidit: ac denuò, cum
piratica naues ad Marathonẽ appalisset. Quã n. quis
piã, Athenienses, probè instructo, vteretur exercitu: tã
vos cõsilijs vtimini celeriter. Est autè & lète delibe-
radũ: & quæ decreta fuerint, maturè faciẽda sunt: &
cogitãdũ hoc: nisi & vberè comeatum in præptu

Tacere præ
stat, quàm
inuitos &
reipub. ne-
gligentes
obtrudere.

Ea dunta-
xat, dicen-
da, per que
ini præsentia
reipub.
consulatur

Res ex vsu
reipublice
deliberate
conferantur
vigendæ.

habueritis, & ducé aliquem prudentem bello præ-
 feceritis, vestraq; decreta cōstanter vseritis: nihil à
 vobis cōfessū iri nisi decreta: & oēs impētas frustra
 perituras, & fore, vt neque rebus quicquā cōsulatis,
 atq; irati quoscūq; libitum fuerit, in iudiciū addu-
 catis. Ego verò nolim vos cōmittere, vt ciues prius
 in iudiciis exagitetis, quā hostes vlciscamini. Aequi-
 us enim est vt cum illis, quā inter nos belligeremus.
 Verùm ne, id quid factu facilimum est, tantū ob-
 iurgē, quo pacto hæc à vobis oportere fieri putem,
 explicabo: precatus à vobis, ne obstrepatis, ne ve me
 tergiverfari aut differre negocium existimetis. Nō
 enim qui celeriter & hodie rē suscipiēdā suadent,
 rectissimè cōsulunt (non. n. ea quæ iā quidem acci-
 derūt, copiis auxiliariis. prohibere poterimus) sed
 qui ostēderit, quæ copis cōparatæ nunc permanere
 ac cōstare queāt tātis per dum aut hostes superemus
 aut persuaderi nobis patiamur, vt bellū deponamus
 Sic enim fiet, vt malis in posterum liberemur.

XXIII.

In causis
 sociorum,
 habenda
 præcipuè
 ratio hone-
 stas.

Arbitor oēs vos Atheniēses, cōfessuros, oportere nostrā urbē, cū de priuato ipsius quopiā negotio deliberet, æquè magnā habere vtilitatis atque iustitiæ rationē. Cū verò sociorū res aguntur, aut cōmunes: cuiusmodi etiam hæc est, nihil esse per inde curādū vt æquitatē. Nā in illis ipsa est vtilitas satis: in huiusmodi autē rebus adiūgi oportet etiam honestatem. Actiones. n. in eorum potestate sunt, à quib. gerūtur. At existimationi, quæ actiones sequitur, nemo tantus est qui dominetur: sed qualēcūq; res gesta opinionē excitari: talis de authorib. fama spargitur à populo. Prouidēdū igitur, & dāda opera, vt cōiustē videātur. Debēt autē oēs eo in iniuriis affectos esse animo, quo erga se, si quid accideret, quod absit, quisque alios esse vellet. Sed quia nonnulli huic ipsi sententiæ aduersantur: vbi pauca illis respondero: quem vobis expedire maximè censeam, ea statim suadebo.

XXIII.

Cauendū
 dedecus,
 & assenta-
 tio.

Non parua mihi iacturā, Atheniēses, existimaturi videmini, si qua opinio sinistra, nostrāq; vrbē indigna, vulgo de nobis suboriat: in quo cū rectē sentiat: reliqua, quæ cum hac sententia consentiant, studio nō habetis: sed subinde ad ea faciēda inducimini, quæ & ipsi minus esse recta fateamini. Quamquā autē cōpertū habeo, laudatores omnibus esse iucūdiōres, quā monitores: nō tamē eas blāditias ita expetēdas esse mihi cēseo: vt alia, quā quæ prodesse vobis persuasum habeo, dicā. Quod si principid rectē sentiretis: nihil publicè faciēdum erat, quod priuatim reprehēderetis: ne id, quod nūc fit, vfluenuiret, vt de quibus quisq; dicitur, quā & turpia hæc & acerba sunt? & quousq; tandē hæc progredietur? illa ipsa in cōfessū quisq; ipse & probaret, & faceret. Ac vellē equidē, quē admodū scio è re vestra esse, vt optima dicentē audiat, sic scire me, itidem optima dicenti esse profuturum. multò enim libentius verba facerem. Nunc equidem metuo: sed tamen ea quæ confido vtilia visum iri, etiam si vos nō pareatis, tamen proferre non verebor.

XXV.

Existima-
 tio defen-
 denda con-
 tra obere-
 diatores.

Et si quis, Atheniēses, qui nullam aliam causam prius apud vos egisset, nunc de criminib. quæ legati nostrā vrbē falso impingunt, dicat: ei esset, opinor, ab omnibus ignoscendum. Nam aliis in rebus vinci ab aduersariis, non tam fortasse culpa quam calamitas dici queat. Quippe cum & in fortuna & præfectis, & multis aliis aliquid situm fuerit, cur prius res vel bene vel malè geretur. Sed in sui defensione pro dignitate veteris

oris mēu pōnēt τὰς τῶν ἡμετέρων ἀνεπιεικῶν, οὐχ οὕτως ὀνειδος, ὡς ἀτύχημα αὐτῶν φανείη. καὶ γὰρ τῆ τύχῃ, καὶ τοῖς ἐφεσηκόσι, καὶ πολλοῖς

A ὅπ' εἰ μὴ καὶ ἄσπετον ἡμετέρον ποιεῖτε καὶ σπαραγμὸν τῆς πόλεως, οὐκ ἔχοντα πεισθῆναι, καὶ μὲν ἐπιεικῶς ἐπι-
 δοξάντων ἐδελήσθητε. ψήφισμαθ' ὑμῖν ἐπέειπα, καὶ ἄλλοτε
 ναλώσατε μὲν πάνθ' ὅσ' ἀπ' ἀπατηθήσθητε. βέλπω δ' ἐδῆ
 ὅπου τὰ πράγματα ἔσαν. κρινέτε δ' ὅν' ἀπέβηλε. ὀρ-
 γισθέντες. ἐγὼ ἢ βελθίμω ἀπὸ τοῦ ἔθους ὑμῶν ἀμεινο-
 μένοις ὀφθίωμαι ὁρῶντες, ἢ τοῖς πολίταις κρινόμενοι. εἰ γὰρ
 ἡμῖν αὐτοῖς πολεμῆν μάλλον, ἢ ἐκείνοις ἐσθλῶν δίκαιων. ἢ
 ἀν' ἀπὸ τοῦ ἄριστου ἀπάντων, ὅπ' ἐπιεικῶς μόνον ὅν' ἔσονται
 μοι δοκῆτε ταῦτα ποιῆσαι, διδάξω. δεηθεὶς ὑμῶν, μὴ δο-
 ρυθήσεται, μὴ δ' ἀβέλπην νομίσαι με, καὶ χρονον ἐμποι-
 εῖν. οὐ γὰρ οἱ τὰ καὶ τῆ μέρων εἰπόντες, μάστιγ' εἰς τὸ θεόν
 λείψουσιν (εἰ γὰρ ἀπὸ τῆς ἡδὴ γερημεμένη καλούσας δουρο-
 μῶν τῆ νύκτωρ βοήθεια) ἀλλ' ὅς' ἀπὸ δειξῆ, τίς περιεπέσει πα-
 ραπέσει ἢ νυνὶ δξαμείναι δουροσέ. ἔως ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 τῆς ἔχουσιν ἢ πεδῶντες δξαλασώμεθα τὸν πόλεμον. ἔπειτα
 γὰρ ἐκείν' τῆ λυσιπυρίας ἡμετέρας ἀπὸ κρινέων.

καὶ γὰρ.

Oμαι πάντας ἀπὸ ὑμῶν, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, ὁμολογῆ-
 σαι ὅπ' εἰ τ' ἡ πόλις ἡμῶν ὅταν μὲν περὶ τῆς ἰδίας
 πνός τῆς αὐτῆς βουλῆς ἴστω ὁρῶνται ἔχειν τῆ συμμέ-
 ροντος. ὅστω ἡμῶν δὲ δικαίως. ὅταν δ' ἡμῶν τῆς συμμετο-
 κῶν, ἢ τῆς κοινῶν οἶον καὶ τὸ νυνὶ παρῶν μηδεὶος ἔτος ὡς τ'
 δικαίως φεροντίζων, ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις, τὸ λυσταλὲς ὅσ' ἄρ
 καὶ ἐν τῇ τοῖς τοιούτοις καὶ τὸ καλὸν πορροῦναι δέ. τῆ μὲν
 γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς οὐδ' ἀπὸ ἡκούσας, κύριοι κερθίσανται. τίς δ'
 ἡμῶν τούτων δόξης ἐδῆς τῆ κρινέωντος ἐδ' ὅς' τις ἔσται κύ-
 ριος. ἀλλ' ὅποιαν ἀν' ἡμετέρας τὰ παρῶν ἔχειν δόξαν, τοι-
 αῦτ' ἡμῶν οἱ πολλοὶ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἀντιθέτων δειξίλων. διὸ
 δέ σιοπεῖν καὶ ἀποσέχειν, ἀπὸ τῆς δικαίως φανείη, καὶ μὲν
 οὐδ' ἔτος ἀπὸ τῶν ἔχειν τῆ δξαμείναι περὶ τῆς ἀδικου-
 μῶν, ὡς ἀπὸ τῆς πηλοῦτος, ὅ μὴ συμβαίη, τοῖς ἀλλοῖς
 ἀξιώσας περὶ αὐτῆς ἔχουσιν. ἐπειδὴ ἢ καὶ ἡμῶν τ' αὐ-
 τῆ γνώμην ἐναντιοῦνται τινες μικρὰ περὶ τούτους εἰπῶν
 ἀβέλπω ὑμῶν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἡδὴ συμβεβύλωσα.
 καὶ γὰρ.

Oμαι πάντας ἀπὸ ὑμῶν, ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, ὁμολογῆ-
 σαι ὅπ' εἰ τ' ἡ πόλις ἡμῶν ὅταν μὲν περὶ τῆς ἰδίας
 πνός τῆς αὐτῆς βουλῆς ἴστω ὁρῶνται ἔχειν τῆ συμμέ-
 ροντος. ὅστω ἡμῶν δὲ δικαίως. ὅταν δ' ἡμῶν τῆς συμμετο-
 κῶν, ἢ τῆς κοινῶν οἶον καὶ τὸ νυνὶ παρῶν μηδεὶος ἔτος ὡς τ'
 δικαίως φεροντίζων, ἐν μὲν γὰρ ἐκείνοις, τὸ λυσταλὲς ὅσ' ἄρ
 καὶ ἐν τῇ τοῖς τοιούτοις καὶ τὸ καλὸν πορροῦναι δέ. τῆ μὲν
 γὰρ ἀπὸ τῶν εἰς οὐδ' ἀπὸ ἡκούσας, κύριοι κερθίσανται. τίς δ'
 ἡμῶν τούτων δόξης ἐδῆς τῆ κρινέωντος ἐδ' ὅς' τις ἔσται κύ-
 ριος. ἀλλ' ὅποιαν ἀν' ἡμετέρας τὰ παρῶν ἔχειν δόξαν, τοι-
 αῦτ' ἡμῶν οἱ πολλοὶ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἀντιθέτων δειξίλων. διὸ
 δέ σιοπεῖν καὶ ἀποσέχειν, ἀπὸ τῆς δικαίως φανείη, καὶ μὲν
 οὐδ' ἔτος ἀπὸ τῶν ἔχειν τῆ δξαμείναι περὶ τῆς ἀδικου-
 μῶν, ὡς ἀπὸ τῆς πηλοῦτος, ὅ μὴ συμβαίη, τοῖς ἀλλοῖς
 ἀξιώσας περὶ αὐτῆς ἔχουσιν. ἐπειδὴ ἢ καὶ ἡμῶν τ' αὐ-
 τῆ γνώμην ἐναντιοῦνται τινες μικρὰ περὶ τούτους εἰπῶν
 ἀβέλπω ὑμῶν ὑπολαμβάνω, ταῦτ' ἡδὴ συμβεβύλωσα.
 καὶ γὰρ.

Eὶ καὶ μὴδὲν ἄλλο πρὸς ὡς ἀνδρες ἀθηναῖοι, ὁρῶντες
 ὅπ' ἐπιεικῶς εἴη, νυνὶ δὲ λέγων περὶ ὧν
 οὐκ ὀρθῶς ἔγκαλοῦσιν οἱ πόλις. ὅσ' ἀπὸ τῶν
 τῶν ἀπὸ μοι δοκεῖ δικαίως συγγνώμης τυχεῖν, καὶ γὰρ ἐν ἀλ-
 λοῖς πολλοῖς

πολλοὺς μέτεσι καλῶς ἢ μὴ, κατότερον ἀγωνίσιαι. ἐν τῷ τὰ δίκαια ἔσθ' αὐτῶν μὴ ἔχειν εἰπεῖν ἀξίως ἢ ὑ-

gloriae non posse verba facere: id fieri culpa ingenij eorum quibus id evenit, inuenimus. Quod si alij essent apud quos verba de vobis fierent: neque isti tam confidenter mentiti essent, opinor: neque auditores multa dicta istorum tulissent. Nūc & caeteris in reb. alij vestra facilitate fruuntur omnes: & in hoc isti negotio nunc vel in primis. Tanta enim aequitate vestrarum auriū contra vos sunt vsi: quanta satis scio, nullorū aliorū vti potuisset. Mihi aut equum videtur, vt propterea vos & diis gratiam habeatis Athenienses, & istos oderitis. Nā q̄ Rhodiorum populū, qui aliquando coram, multo petulantius in vos inuectus fuerat, vobis supplicē esse factū vidimus: id ego nostrae vrbis felicitati tribuo. Quod aut stolidi isti neque hoc cōsiderāt, cū id ita palam cernere liceat: neque illud etiā, q̄ vos saepenumero singulos istorum cōseruastis: & in eorū temeritate atque infelicitate, quoties suapte autoritate bella susceperant, corrigēda, plus negotij habuistis, quā vestrīs ipsoꝝ reb. agēdis: id vos, mea quidē opinione, ad ingentem iracundiā cōmoueat. Sed quid agas? istis fortasse fatale est, nunquā in secundis rebus sapere. Nobis autē cū propter nos ipsos, tum propter caetera nostrae vrbis praec̄lara facinora, opera danda est, vt omnibus hominibus ostendamus, nos qui & antehac, & nunc, & semper, colendae iustitiae & simus & fuerimus studiosi, aliorum quorūdam, qui suos ciues opprimere seruitute conentur, peti calumniis.

X X V I. Si isdem animis, Athenienses, & consulentiu orationes audiretis, & ipsa negotia iudicaretis: omnium tutissimum esset dare consilia. Nam si feliciter praec̄larēque cecidisset (semper enim bene ominandum est) euentus causa tā vobis quā sua fore ex aequo adscriberetur. Nunc eos, qui quae vos vultis dicunt, libentissimē auditis: eosdēque saepe vt impostores, si quid fortē secus accidit quā vos velle tis, accusatis: nō reputantes, in vniuscuiusque potestate esse, vt & inquirat, & quātum humano cōsilio prouideri potest, optima cogitet, eadēque apud vos exponat: vt autē etiā gerantur, feliciterque succedant, id maxima ex parte à Fortuna pendēre. Nō est autem ab homine plus requirendū, quā vt culpā praestet, sui que consilij rationem reddat. Verūm Fortunae etiam vt ratio reddatur, id fieri omnino haud potest. Quod si disciplina quāpiam traditum esset ac perceptū, qua ratione quispiā & tutò & sine periculo concionaretur: eā rationem negligere, infaniae fuerit. Cū autem necesse sit, eum qui futuris de rebus pronunciat, participē eorū esse qui sequentur euentū: & si quod inde crimen extiterit, eo inuoluitur: turpe esse existimo, suā iactare benevolentia: si quod autem è consilio periculum impēdat, subterfugere. Deos igitur precor, vt quae & Reipub. & mihi profutura sunt, ea in mentem veniant, & mihi vt dicam, & vobis vt decernatis. Nā quouis modo studere victoriam adipisci, fieri aliter nō potest, quin vel infaniae, vel eius qui suum emolumentum spectet, esse censeam.

X X V I I. Fieri sane potest, Athenienses, vt & in iis reb. de quibus nunc conuenistis, & in caeteris omnibus, eadem optima & vobis esse videantur, & re ipsa sint. Quod vt ita esse concedam: tamen cum magnis publicisque de reb. deliberatis: decet opinor, vt omnes eos qui dare consilium volūt, audiatis: praesertim cum turpe sit, Athenienses, eis qui nunc aliquid monere volūt, obstrepere: ac possēt eosdē, ea quae facta sunt accusantes, libenter

Aequitas adhibenda in iudicando euentu consiliorū

Nemini de neganda concionam di facultas.

audire. Ego enim satis scio, quod nec vos ignorare puto, nunc maximè vobis placere eos qui talia dicunt, qualia vos expectatis. Sin aliquid secus quàm vos modò putatis (quod absit) acciderit: fore ut vos ab istis deceptos esse queramini: eos autem quos nunc eiicitis, tum rectè dicere censeatis. Est autem istis, qui vobis ista maximè persuaserunt, vel in primis utilissimum, ut intercessoribus, dicendi potestas detur. Qui si docere poterunt, non esse optima quæ istis probentur: idque fecerint priusquam quicquam peccatum fuerit: ipsos extra omne periculum collocabunt. Sin id facere non poterunt: saltè postea nõ habebunt quod reprehendant: sed id consecuti, quod tribuere humanitatis est, ut audirentur: se succubuisse, equo animo iurè feret: & cõmunè euentum omnium, quicquid is fuerit, subibunt.

XXVIII.

Exordium orationis de libertate Rhodiorum.

Arbitror decere vos, Athenienses, tantis de rebus deliberantes, dare libertatem dicendi cuius, qui dare consilium velit. Ego verò nunquam esse difficile putavi, docere vos, quæ optima factu sint. Nam, ut ingenuè dicam, ea vos omnes iam scire puto: sed persuadere vobis, ut agatis eadem: id verò esse difficile. Postquam enim aliquid visum decretumque fuerit, tum tantum abest ut fiat, quantum antè quàm decerneretur. Vnum autem hoc ex illis est, propter quæ vos ego diis gratiam debere censeo: quòd qui non ita pridem propter suam petulantiam bellum vobis intulerunt: ij nunc in solis vobis spem suæ salutis collocant. Est autè, Athenienses, gaudendum hac occasione. Quæ si prudenter utemini, hoc vobis vsuueniet, ut eorum maledicta, qui nostram urbem criminantur, re ipsa cum honesta fama refutetis.

XXIX.

Fauca voluptati debentur, plura salutis.

Pes rerum commemoratarum amplæ sunt, Athenienses: quibus plerosque sine ratione moueri nonnihil arbitror. Mihi verò nunquam propositum fuit, præsentis gratiæ causa quicquam dicere apud vos, quòd nõ etià in posterum profuturum existimare. Quàmquã aut hoc fere fit ab omnibus, ut eos qui assectantur, diligat, monitoribus irascatur: prudenti rationi semper obediẽtem præbeat. Ego verò per quã sane velim, ea vobis factu esse iucunda, quæ profutura sũt, ut & grata & utilia dicere viderer. Sed postquã video vos cõtraria his moliri: aduersadum esse opinor, et si quouidam odia suscipiẽda fuerint. Quod si nec audire quicquã sustinebitis: nõ inopia iudicij errare, sed prauitate ingenij appetere atque aggredi talia videbimini. Sin audieritis: sententiam fortasse mutabitis: quòd ego vobis in primis prodesse puto: Sin aures dicturis præbere nolueritis: alius, ignorare vos quid expediat: alius, quod cuique visum fuerit, id dicet.

XXX.

Audiendi ignauia molestiam conduplicat.

Primum nihil noui est, Athenienses, aliquos existere: qui, cum res gerẽde sũt, vestris decretis aduersetur. Quibus si vos, cum cõsultaretis, dicẽdi copiam fecissetis, atque ipsi idẽ facerent: accusatione digni essent, quibus in reb. victi esset, de iisdẽ reb. rursu dicere vi conarẽtur. Nunc & illi venia digni sũt, si ea quæ tum audire noluitis, exponere student: & vos, Athenienses, reprehẽdẽdi estis, qui in deliberationibus, suã quẽque dicere setẽtia nõ patiamini: sed vbi vos alij sua oratione occuparint, alios minimè audiat. Ista igitur consuetudo molestias vobis parit. Quo-

ares àθλωαί, ὅτι ὁπόταν πάλαι του βουλευσθε, οὐκ ἴατε λέγειν ἐκαστον ἀγνώσκων ἀλλ' ἀπ' ἐπείρου πάλαι λέγειν ἐμὴν εἰσοφίαν ὑμῶν, οὐδὲν ἀπ' ἡμῶν ἀκούσατε. ἐν τούτῳ συμβαίνει πρῶτον ἀπὸ τῆς ἀπείρας ὑμῶν.

ἢ δὲως ἀκούειν. ἐγὼ γὰρ οἶδα, νομίζω ἢ καὶ ὑμῶν, ὅτι νῦν μὲν ἀρέσκουσι μέγιστον ὑμῖν οἱ τοιαῦτα οἷα ὑμεῖς βούλεσθε, λέγοντες ἀπὸ τῆς συμβῆ πρὸς τὸ νῦν οἴκετε. ὁ μὲν συμβαῖν, τούτοις μὲν ἑκπατηκένον νομίζειτε ὑμῶν. ὡν ἡ νῦν ἐκ ἀπέχεσθε, τότε ὅπως δόξουσι λέγειν. ἐστὶ τῶν μέγιστων πεπεικόσιν ὑμῶν τῶν ἄλλων ὡν νῦν ἐστὲ, τούτοις καὶ μέγιστον συμφέρον τὸ τ' ἄλλου τυχεῖν τοῖς ἀπὸ πλείοντος. καὶ μὲν γὰρ διδάξασθαι δυνησῶσιν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀρῖστα ἀπὸ τούτοις δοκεῖ, ὅτι ἐὰν ἢ μὲν ἀπὸ τῆς πρῶτης τοῦ πρῶτου ἀφαιρέσει, ἀφαιρέσει τὰς κινδύνοις ποισουσὶν αὐτοῖς. ἐὰν ἢ μὲν δυνησῶσιν οὐκ οὐκ ἔπειτα γὰρ ἐπιτιμῶν ἔξουσιν ἀλλ' ὅταν ἀπὸ πλείοντος ἢ ἐπὶ τὸν ἀποῖσαμ. τούτων τε τυχεῖν ἀπὸ τῆς ἄλλης, ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσει καὶ μὲν ἀπὸ πάντων τῶν ἀποβαίνει, τῶν ὅποι ἀπ' αὐτῆς ἢ κινδύνοις ποισουσὶν.

Οἱ μὲν δὲ ὑμῶν, ὡς ἀφαιρέσει ἀθλωαί, καὶ τῆς πλείοντος βουλομένων, διδοῦσα παρρησίαν ἐκαστον τῶν συμβουλομένων. ἐγὼ ἢ οὐδὲν πῶποτε ἢ ἡγοσάμην χαλεπὸν τὸ διδάξασθαι τὰ βέλτερά ὑμῶν (ὡς γὰρ ἀπλῶς εἰπεῖν, πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν ἐγκριότες ἐμοὶ γὰρ δοκεῖτε) ἀλλὰ τὸ πείσασθαι πρῶτον ταῦτα. ἐπειδὴν γὰρ πῶποτε ἢ ἡγοσάμην τότε ἴσασθαι τὰ πρῶτα ἀπέχει, ὅσον περὶ τῶν δόξων. ἐστὶ μὲν οὐδὲν ἐγὼ νομίζω χάριν ὑμῶν τοῖς θεοῖς ἀφαιρέσει, τὸ τοῖς δόξων αὐτοῖς ἕξειν ὑμῖν πολυπονησίας οὐ πάλαι, νῦν ἐπὶ ὑμῖν μόνοις τ' αὐτοῖς σωτηρίας ἔχοντες ἐλπίδας. ἀξίον δὲ ἡδύτατον τὰ παρὲν κερὰ συμβίσεσθε γὰρ ὑμῖν ἀπὸ τῆς βουλῆς ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια καὶ ἀσφάλεια καὶ ἀσφάλεια τῶν πόλιν ὑμῶν βλασφημίας ἐργασθῆναι δόξων καὶ τῆς ἀπολύσεισθαι.

Αἱ μὲν ἐλπίδες, ὡς ἀφαιρέσει ἀθλωαί, μεγάλαι καὶ χαλεπαὶ τῆς πρῶτης ἀφαιρέσει καὶ ὡς οἰομαι τις πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην πεισασθαι. ἐγὼ ἢ οὐδὲν πῶποτε ἢ ἡγοσάμην τῆς ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει, ὡς οἰομαι τις πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην πεισασθαι. ἐγὼ ἢ οὐδὲν πῶποτε ἢ ἡγοσάμην τῆς ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει, ὡς οἰομαι τις πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην πεισασθαι. ἐγὼ ἢ οὐδὲν πῶποτε ἢ ἡγοσάμην τῆς ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει, ὡς οἰομαι τις πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην πεισασθαι.

Πρῶτον μὲν οὐδὲν ἐστὶν ἡγοσάμην, ὡς ἀφαιρέσει ἀθλωαί τῶν δόξων παρὲν ὑμῶν εἰσάμην. οἱ πῶποτε ἀντέστουσιν, ἐπειδὴν πρῶτον τῆς δόξων. ἐστὶ μὲν οὐδὲν ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην τῶν ἀπὸ τῆς ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει, ὡς οἰομαι τις πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἡγοσάμην πεισασθαι.

αὐτῶν ἐξ ἧν συμβουλεύουσι πείθεσθαι. τοῦτο ὑστερον κληρονομήσεις ἐπιμνήστε. ἦ το δὴ, ἦτό μοι πάλιν δοκίματε πείθεσθαι, εἰ μὴ ᾤσεσθε ἴσοις ἀρεταῖς πάντων ὑμῶν αὐτοῖς ἐν τῷ παρόντι, καὶ τὸν πόνον ὑπομειναντες, ἐλόμβροι τὰ κέρησά τοις ὁποῦν τοῦτο ἔπιτημῆτα φεύλοισ νομείτε.

λα.

ΕΓὼ μὲν δὴ σὺν ὑπέληφα πρῶτον ἅ πάντων αὐτοῖς εἰπεῖν, ἢ μοι δοκεῖ περὶ ὧν σκοπεῖσθε. ἴνα, ἀλλ' ὑμῶν ἀρέσκη, καὶ τὰ λοιπὰ διδάσκω· εἰ ἢ μή, μήδ' ὑμῖν ἐνοχλῶ, μήτ' ἐμαυτὸν κόπιω.

לב.

ΕΔει μὲν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρῶτον πολεμῆν ἐσπέρθαι, τίς ὑπάρξει ᾧδρασμένη τῷ γρησομῶν πολέμῳ. εἰ δὲ ἄρα μὴ πρὸς ἀλλήλους, ὅτε πρῶτον ἐβουλεύεσθε. ἕπειτα φανεροῦ γρησομῶν, τότε καὶ περὶ τῆς παρασκευῆς ἐσπέρθαι. εἰ ἢ φήσετε πολλὰς ἐκχευεμένας δυνάμεις, ἀλλ' ἐλευθέρως τοῖς ἐπισημασμένοις οὐκ ἐποδέξεται τῆσ' ὑμῶν οὐδέ τις. οὐ γὰρ ἐστὶν ἄλλο, τοῖς ἐπιτημῆτα πρῶτον ἀπολύειν καὶ λείπειν, ὡς δὲ τοῖς κακῶς ἐπιτημῆτα ἔχει. ἐπειδὴ ἢ τὰ μὲν παρεληλυθότα οὐκ ἀλλοῶς ἔχει. εἰ δὲ ἐν τῷ παρόντι ἐπαμύμων τοῖς κέρησασθαι. ἦ μὲν κληρονομήσει οὐδὲνα κληρονομήσει πειρασμοῦ, ἀλλ' ἀκέρηστα νομίζω συμβουλεύουσα. πρῶτον μὲν οὐδ' ὑμῶν ἐκείνο ἐγνωσμένον εἶ, ὅτι τῶν ἴσων ἕσπερ ἄλλω τῆς ἀρετῆς καὶ φιλονεκίας ἐν τοῖς κέρησασθαι πάντ' ἄδρα ᾧδρασθησάσθαι. εἰ δὲ ὅσον περὶ ἐκ τῆσ' ἀφ' ἧσ' ἄλλοι ἀμελείας, μολὶς γὰρ ἔστι ἐλπίς ἐκ πολλῶν διώκοντες, τὰ κέρησασθαι ἐλεῖν. δὴ δὴ δὴ ἀπὸ ἀσπιτεῖν τοῖς γρησομῶν, ὅ γὰρ ἐστὶν ἕσπερ παρεληλυθότων χεῖρισον τὸν πρὸς τὰ μέλλοντα βέλπον ὑπάρχει. ἢ οὐ γὰρ ἐστὶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι ἐστὶν ὑμῶν τὸ δένον ποιουμένων κακῶς ἔχει τὰ κέρησασθαι. ἐπει εἰ γὰρ πάντ' ἀπορήσει, πρῶτον οὐτως ἔχεν ἔστι ἀλλ' ἐλπίς μὲν αὐτὰ γρησομῶν βελτίω.

λγ.

ΟΥδὲν ἐστὶν, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, χαλεπότερον ἢ τοῖς αὐτοῖς ἐδοκίμασθαι ἐπιμνήστε καὶ γρησομῶν τῶν ἀλλήλων. τὸ γὰρ σασιάζειν πρὸς αὐτοῖς, ἢ κληρονομήσει ἀλλήλων αἰδοῦ κέρησασθαι, οὐδέ τις ἐστὶν οὕτως ἀγνώμων, ὅς τις ἐφίσηεν ἀλλ' ἐλεῖν τῶν κέρησασθαι. ἐγὼ δὲ οἶομαι τοῦτο μὲν ἀλλ' ἐλεῖν πρὸς αὐτοῖς φιλονεκίας ἐπιτημῆτα τὸ πόλεως ἐχθροῖς ἐφίσηεν ἐδημηγόρου. ὑμῖν ἢ παραμύνη, μὴ σασιάζειν, μήδ' ἐπέσει τούτων, μήδ' ὅπως ἀπέσει κληρονομήσει σκοπεῖν, ἀλλ' ὅπως ὑμῶν ἀπαντες τῶν ἐχθρῶν πρὸς ἐσεσθαι, εὐχρησθῆναι τοῖς δεοῖς, τοῖς ἢ φιλονεκίας, ἢ ἐπιτημῆτα, ἢ πρὸς ἀλλήλων ἀρετῆς ἀλλοπ, πλὴν ἀποδ' ἢ ἢ σφύριον) συμπερὶν ἐλεῖν τὰς παύσασθαι. τὸ γὰρ κληρονομήσει συμβουλεύουσι, ἴσως ἐς ἀποπιν.

λδ.

Αἰ πασιμῶν μὲν ἐν ἔγω γὰρ ἀπὸ δένον, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, κακῶς τὰ κέρησασθαι ἔχειν, ἀλλ' ἢ πάντας τοῦτο. οἶομαι ἢ δένον ᾧδρα μὲν τῶν ἐσθ' ἢ συχίας λόγον ὑμῶν λαβεῖν νῦν ἢ ᾧδρα τῶν παρόντων ὅπως ἐσθ' βελτίω, σκοπεῖν.

λε.

ΗΒουλόμενος ἀλλ' ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τῶν ἴσων ἀρετῆς ἐρεῖσθαι, ὅσων περὶ ὅπως εὐδόξουσι λέγειν. ἢ ἐστὶ μὲν ἀπὸ τῶν δεοῖς λέγειν, ἢ περὶ ἐνομήσασθαι τὰ δὲ ὑμῶν, ὡς περὶ ἐσθ' ἀπορήσει, βέλπον ἔχει. νῦν δὲ ἐπιτημῆτα μοι δοκοῦσι παντάπασθαι ᾧδρα τὸν ἄλλ' ἐλεῖν ἢ γρησομῶν

rum enim ante cladem acceptam consiliis parere licuisset: eos postea accusantes laudatis. Idque vobis rursus opinor accidet, nisi æquis animis omnes audieritis in presentia: eoque labore suscepto, probatis optimis, eos qui quicquid tandem cauillabuntur, improbos existimabitis.

XXXI.

Ego æquum esse censeo, ut primum omnium ipse dicam, quid mihi in negotio, de quo consultatis, videatur: ut si vobis ita visum fuerit, etiam cætera explicem. Sin minus, neq; vobis molestus sum, neque me ipsum fatigem.

XXXII.

Debuit, Athenienses, ante susceptum bellum prouideri, quibus copiis ad id gerendum instructi esse possent. Quod si, cum primum deliberaretis, manifestum non erat: tum certe cum id erupisset, de apparatu etiã deliberandum fuit. Sin vos magnas ducibus copias tradidisse dicetis, quas ipsi perdiderint: nemo istã vestram excusationẽ accipiet. Nec enim eorumdẽ est, eos quibus res mandarant & absoluerẽ, & causas malorum eisdem imputare. Quia verò quæ præteriere, mutari non possunt, & ut tempora patiuntur, rebus succurrendum est: intemptiuas esse video querimonias: dabõq; operam, ut quæ optima censeo, suadeã. Illud igitur in primis statuendũ est, tam vnumquemq; virũ in signe studium & contentionem adhibere oportere, quanta fuit superioribus temporibus negligentia. Nam etiam sic vix sperandũ est, ea nos quæ per ignauiam tantò antè amisimus, esse recuperaturos. Deinde animi propter hunc rerum statũ non sunt abiiciendi. Nam quod superiore tempore deterrimum fuit: id in posterum erit utilissimum. Quid igitur illud est, Athenienses? quod propter ignauiam vestram res malè se habent. Nã si vos omni officio fungeremini, & tamen hic rerũ status esset: ne spes quidẽ fortunæ melioris vlla superesset.

XXXIII.

Nihil est molestius, Athenienses, quàm quòd oratores iis moribus quos reprehendunt, utuntur. Nam factiones eorum, & mutuas extra iudicij accusaciones, nemo ita foecus aut prauus est, quin esse perniciosas reipublicæ fateatur. Ego verò maiorem eos bonitatis laudem adepturos opinor, si contentionibus istis inter sese, in hostes reipubl. conuersis, concõciones haberent. Vos autem moneo, ut à neutra istorum factione stetis: nève operam detis, ut alterutri superiores fiant: sed ut omnes vos, hostes vincatis. Precor autem à diis immortalibus, qui vel propter æmulationem, vel ex simultate, vel quauis alia de causa, dicunt alia quàm quæ optima esse censent, uti desinant. Diris enim deuouere quenquam, alienum fortassis est officio consulentis.

XXXIII.

Has ego calamitates nemini puto, Athenienses, nisi omnibus istis esse imputandas. Censeo autem per otium rationem ab eis repositendam: nunc verò de emendando rerum statu deliberandum.

XXXIV.

Has ego calamitates nemini puto, Athenienses, nisi omnibus istis esse imputandas. Censeo autem per otium rationem ab eis repositendam: nunc verò de emendando rerum statu deliberandum.

XXXV.

Vellẽ, Athenienses, quosdam oratorum tantum habere studiũ utilissima dicendi, quantum in eo laborat, ut bellẽ dicere videantur: ut & ipsi boni viri potius quàm eloquentes haberentur: & res vestræ, quẽadmodũ conuenit, meliore loco esset. Nunc quidã mihi prorsus videtur eloquẽtia laude cõtẽti, quid postea vobis eueturũ sit, nihil curare, ac statuerẽ nequeo, verũ illius generis oraciones, ipsũ dicẽtẽ

Apud inuitos non dicendum.

Apparata priusquam gerendum bellum.

Repudiatis factionibus, reipublicæ spectanda est utilitas.

Imprimis reipublice consulendum.

Non desperandum, si oratione deceptos, emendari posse vera.

perinde fallere ſoleant, atq; illos apud quos habentur: an verò de induſtria, iis quæ optima cenſent, cõtraria dicant in concionib. Qui ſi ignorant, eũ qui officio fungii ac operæ precium facere velit, non verbis audacem, ſed ab apparatu firmũ eſſe oportere: neq; propter hoſtiũ imbecillitatem confidendũ, ſed tamen ſi illi potentes eſſent, ſpẽ victoriæ habendam: faciendi verborum, vt apparet, eis obſtat, quo minus res grauiffimas animaduertant. Sin hæc ſe nõ ignorare dixerint, atq; alia quædã cauſa ſubest, ob quam iſta inſtituunt: ea quæcunque fuerit, non mala exiſtimari quũ poteſt? Ego verò, tamen ſi vobis illos cordi eſſe video, tamen quæ mihi videntur, non dubitabo dicere. Etenim ſtultitiæ fuerit, cum oratione praua delinãtis fitis, deſperare, vos meliori & magis vtili oratione poſſe in viã reuocari. Peto autẽ, vt & vos æquis animis adſitis, cogitantes, nec ea quæ nũc ſentitis, vos fuiſſe ſenſuros, niſi orationes quæ vobis perſuaferunt, audiffetis. Quemadmodũ igitur ſi de bonitate monetæ iudicium fieret, explorandã eam cenſeritis: ſic etiam peto, vt dictam orationẽ ex his quæ nos contrã diſſeruiſimus, æſtimantes, ſi vilẽ reperietis, diis approbantibus ſequamini. Sin ſingula conſiderantibus, alienior videbitur: vt antequam impegeritis, mutato conſilio, iis quæ reducta ſunt, vtamini.

XXXVI

Difficilis dandi conſilij prouincia.

MAximè vellẽ, Athenienſes, vobis ea quæ dicam probari. Sin id aliter fortaffe ceciderit: nihil mallem quã à me faltẽ eſſe dicta. Eſt autẽ, vt videtur, non ſolum apud vos ea dicere difficile, quæ dici debent: ſed etiam cum animo ſuo cogitationem ea inuenire. Quod ſic intelligi poteſt: ſi quis non verba vos, ſed res in quib. eſtis, conſiderare putet: ac maius ſtudium adhibeat, vt vir bonus, quã vt orator vehemens videatur. Mihi certẽ, ita me dii bene ament, de rebus his cogitare inſtituenti, multa quæ vos haud inuiti auditori eſſetis, in mentem veniebant. Nam & de eo quòd iuſtiſſimi Græcorũ fitis, copioſe poſſe dici & videbam & video: & præſtantiffimis natalib. oriundi, & multa eius generis: ſed ea tantisper oblectatura dum audirentur, poſt peritura. Oportere autem, vt orator alicuius actionis ſuaſor appareat, propter quam in poſterũ etiam aliquo bono perfruamini. Quod ego vſu reũ edoctus, & rarò & difficulter perſpici video. Neq; enim ſatis eſt perſpicere talia, niſi quis eadem vobis etiã, quorum ad ea perſicienda requiritur auxilium, perſuadere poſſit. Sed vt vt eſt, mei fortaffe officij fuerit, dicere quæ profutura eſſe ſtatuo: veſtri, de auditis iudicare, illiſque ſi placuerit, vti.

XXXVII

Semel audiendi noſſentia deſignandũ.

Non obſcurum fuit, Athenienſes, nuper cũ eos qui ſententiæ cuiuſdam intercedebant, non audiendos putaretis, id eſſe euenturum quòd nunc fit: vt quibus tum dicendi poteſtas data non fuit, hi proxima concione verba facturi eſſent. Si nunc igitur, quòd tum feciſtis, faciẽtis, & eos qui his quæ tũ decreta ſunt, refragari volunt, audire noletis: ruſſus illi eadem, concione proxima arripient, atque exagitabunt.

XXXVIII

Turpe eſt à recta ſententia temerẽ deſpelli.

Sineq; decreta veſtra irrita videbũtur: neq; vos, ſea quæ profutura ſũt, ſic egeritis, vt alias vtilitates amittatis: neq; certis quibuſdã oratorib. tanquã hiſtrionib. in ſcena regnãtib. addicti fueritis: & res veſtræ, Athenieſ. multò meliore in loco future ſũt,

ei mĩte tĩĩ δόξαντων υμĩν πέρους μηδεν̄ ἔχειν δοκοίη̄ μηδὲ ἀφέντες ἂ συμφορέεῑ, τĩĩ πρὸς ὀδοũ τι περιείνοιτε, εἴητε δὲ ὡς περ̄ τĩĩ τὰ δόξα καὶ λαμβανόντων. μηδαμῶς, ὡ ἄνδρες ἀθλιωτοί, ἀλλὰ προήσαντες τ̄ τόνον τ̄ τον, καὶ

τῶν μὲν ταῦτα συμβεβηκότων υμῖν ἴδμεν φρονήζην. καὶ δή-
τα θυμολογῶν, πότερα περὶ οἱ τοῖς τοῖς λόγοι ἠ λέγοντ̄ ὁ-
μοίως πεφυκασι ὁξ ἀπᾶν, ὡς περ̄ ὅς αἱ λέγωντ̄,
ἢ σωμαίντες ἔτοί, τᾶν ἀντία τοῖς δοκοῦσιν ἑαυτοῖς ἔϋ βελή-
τοις δημηγοροῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἀπᾶσι οἵ τ̄ μέλλοντα πρῶ-
ξεν ταῦτα δέοντα οὐκ ἔπι τῶν λόγων θεοσωμ, ἀλλ̄ ἔπι τῆς
ὡξ σπουδῆς ἰσχυρῶν εἰ δὲ εἰδὲ ἔπι τῶς ἐχθροῖς μὴ δυ-
νήσειδ, διαρρεῖν, ἀλλ̄ ἔπι τᾶς, καὶ δύναμ, μεροπῶσαι τὰ
τ̄ λόγων ἀετα ὡς ἔοικε, τ̄ τὰ μέγιστα αἰδανίδ, κειώ-
λυκεν αὐτοῖς. εἰ ἤ ταῦτα μὲν μῆδὲ αἰ φήσαιεν ἀγνοεῖν,
πρόφασις δ̄ ἄλλη τίς ὑπέσι, δῑ λέο ταῦτα φοροαυροῦ,
πῶς ἔρεη φαύλω ταυτῶν ὑπολαμβαίνεω, ἢ τίς ποτ̄ ἔ-
σί, ἐγὼ δὲ ἐκ δπορ̄ εἰφομα λέγειν ἂ δοκεῖ μοι, καὶ περ̄ ὁ-
ρεθῶ ἠ δομένους τούτοις ὑμᾶς, καὶ γὰρ εἴηδες λόγων ὑπολα-
γωγηθέντων ὑμῶν οὐκ ὁρδῶς λόγον αἰ, τ̄ μέλλοντα βελ-
πῶ λέγειν, καὶ μάλλον συμφορεθῶ ὑμῖν, καὶ τὰ δέισαι. ἀξίω
τ̄ καὶ ὑμᾶς ὑπομείναι. εἰ θυμηθέντας, ὅτι οὐδὲ τᾶν ὑποδο-
κοῦτᾶ ἔδδξεν αἰ ὑμῖν, εἰ μὴ τοῖς λόγοις ἠκούσαι ἔξ ὧν
ἐπίδῶτε. ὡς περ̄ αἰ τοῖνυ, εἰ νόμισμα ἐμείνῶ ὅποιον τᾶ
ποτ̄ ὅς, δοκίμασαι δὲ ἄν αἰ δῶτε. ἔτο καὶ τ̄ λόγον ἀ-
ξίω τ̄ εἰρημένον, ἔξ ὧν ἀντεπείν ἠ μεις ἔξομυ σκεῖα μέ-
νοις. εἰ μὲν μὲν συμφορεῖτα ἀρήσητε ἀγᾶθη τύχη παύσειδ,
αἰ δὲ ἄρα ἔκασαι λογιζομῆροι ἀλλοίωτες φαίη̄ περ̄
ἀμύρτεν μεταβ. υλοοσαμένοις τοῖς ὁρδῶς ἐχουσι χεῖ-
σαιδαι.

λς.

MΑλις μὲν, ὡ ἄνδρες ἀθλιωτοί, ἐκδοκίμασαι ὑμᾶς
ἢ μέλλον λέγειν περὶ αὐτῶν. εἰ δὲ ἄρα τετ̄ ἄλλη
πῆ συμβάνοι ἑμαυτᾶ γ̄ ἂν εἰρηδομαι πρὸς πάντοδ αὐτᾶ
δεδξαίμυ. ἐστὶ ἢ οὐ μόνον, ὡς δοκεῖ, τὸ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν
χελειπὸν τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ καθ̄ αὐτὸν σκοπεῖ μὲν οὐ
ρεῖν. γνοῖη δὲ ἂν πῆ, εἰ μὴ τὸν λόγον ὑμᾶς, ἀλλὰ τὰ πρῶ-
γματᾶ, εἴ ὧν ἐξέ, σκεῖα δὲ νομισαῖ, καὶ πλείω σκεῖα περ̄
δοκίμῶ βπεικῆς εἰ, ἢ τ̄ δένος εἰπεῖν φαυλωμ ποιοῖτο. ἔ-
ρα γ̄ ἐν (ὑποτᾶ μοι ἀγαθὸν ἠχούτο) ἐπειδὴ πρὸ τῶν πα-
ρόντων ἐπεί μοι σκοπεῖν, λόγοις μὲν μᾶλ̄ ἀρδῶνοις, οἰ
οὐκ ἂν ἀπᾶδῶς ἠκούετε ὑμεις ἐρετῶ χανον. ἔ γὰρ ὡς δικα-
δοῦτοι τ̄ εἰλλῶν ἐξέ, πολλὰ εἰπεῖν καὶ ἑώρων καὶ ὅξ. ἔ
ὡς ἀρίστον περὶ ὧν, καὶ πολλὰ ποιαῦτα. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν τ̄ χερόνον ἠδῶλωμ ποιοῦσαι, ὅσον ἂν ῥηθῆ. μὴ ἤ ταῦτ̄
οἵχε. δὲ ἢ πρῶξέως πνοστ̄ λέγοντα φαυλωμ συμβου-
λον δῑ λέο καὶ μὲν ταῦτα ἀγαθῶ πνοστ̄ ὑμῖν ἐσαι παρῆσαι.
τ̄το δὲ ἠδῆ καὶ σπᾶνιον, καὶ χελειπὸν, περὶ ἐμῶσ, οἰδᾶ ἂν
δύρεῖν. οὐδὲ γὰρ αὐτᾶρες τὸ ἰδῆν ὅς τὰ ποιαῦτα ἂν μὴ καὶ
πείσαι πε τοῖς σωμαεγμένοις ὑμᾶς δουπήη. εἰ μὲν ἀλλ̄
ἐμόν μὲν ἐργον εἰπεῖν ἵστος, ἂ πεπεικῆ ἑμαυτ̄ συμφορεῖν. ἡ-
μέτερον ἢ ἀκούσαντας κενωμ̄ καὶ ἀρεσκῆ χεῖδομαι.

λς.

ΟΤι ἀθλιον ὑμῶν, ὡ ἄνδρες ἀθλιωτοί, περὶ οἷν ὅτε τῶν
ἀνθρώπων βουλομένων, οἰς ὁ δῆνα ἐλεγει, οὐκ ἄρεστο
ἀκούειν χελῶμ ὅτι συμβήσεται τῶτο, ὁ νῦν ἡγεῖται ὅποι
τότε κωλυθέντες, ἐρεῖεν εἰς ἐτέραν ἐκκλησίαν. ἂν τῶν
ταυτᾶ ἄπερ̄ πρῶτερον ποιοῖσητε καὶ τῶν τοῖς τότε δόξα-
σιν ἀντεπείν βουλομένων, μὴ θελήσητε ἀκούσαι. πάλιν
ταυτᾶ εἰς τ̄ ἐτέραν ἐκκλησίαν ἔτοι λαβόντες, τῶτον κα-
τηγορήσουσι.

λῆ.

ΟΤδαμῶς, ὡ ἄνδρες ἀθλιωτοί, οὐτε τὰ πρῶτα ὑμῶν
χεῖρο γήροτο. οὐδ̄ ὑμεις ἀποπᾶτεροι φαείνητε
εἰ μῆτε τῶν δόξαντων ὑμῖν πέρους μηδεν̄ ἔχειν δοκοίη̄ μηδὲ ἀφέντες ἂ συμφορέεῑ, τῶν πρὸς ὀδοũ τι περιείνοιτε, εἴη-
τε δὲ ὡς περ̄ τῶν τὰ δόξα καὶ λαμβανόντων. μηδαμῶς, ὡ ἄνδρες ἀθλιωτοί, ἀλλὰ προήσαντες τ̄ τόνον τ̄ τον, καὶ

ὡς ἀχόντες ἰσοῖς ἀκραταῖς ἀμφοτέροις ὑμᾶς αὐτοῖς
πρῶτον μὲν ἐλεῶσα, ὅτι καὶ ποιήσατε ἔπειθ' ὑπολαμβάνετε,
εἰὰ τις ἐναντιῶται τοῖς ἄποξ οὕτω δοκιμαθεῖσι
πονηρῶν καὶ κερκόνοισι ὑμῶν. τὸ μὲν γὰρ λόγου καὶ τυγχόντα,
πεπεισμέναι βέλτιον τι ἢ ὑμῶν δοκίμοισιν αὐτῶν ἐν τῷ
μῆδαται συνηνάμην. τὸ δ' ἄκουσαντων ὑμῶν ὁ δὲ κενῶν
πονηρῶν ἐπὶ αἰατωτέων, καὶ καὶ συνηλαρῶν ἐνδόντα τῆς ἡμῶν
πλειόνων γνώμῃ· ἀλλὰ τίνα ὑποφύω οὐχὶ διακρίνει
καὶ φανερῆ. ἐγὼ μὲν δὴ σιωπᾶν ὠμίω δὲ ἐν τῷ παρόντι
πὲρ ὑμῶν ὑμᾶς ἐώρησεν, ἐφ' ἧν ἐδόξε. εἰ μὲν γὰρ ἡμῶν
να πεπεισμένων συμφέρειν ὑμῶν ἐπειδὴ ὡς ἂν ἡμῶν
τούτων λόγων μεταβεβλήθηταί μοι πνεῦσ' ἀκούσιν· ὡς οὐτ'
ἀλλ' ἅπασαν λέγουσιν, ἐφ' ἧν ὑμῶν συμφέρειν ὅτι ἴσως μὲν εἰδῶ-
τας, οὐ μὲν ἀλλ' εἰ καὶ τυγχάνητε ἀγνοοῦντες διδάξω.
Λθ'.

Ε Δει μὲν δ' ἀνδρες ἀθλωαῖοι, καὶ δὴ καὶ ἄλλοι, τότε
εἰ δεῖν ὑμᾶς, ὅτι ἀρίστον ἕκαστος ἡγήτο· ὅτε ἐβου-
λοῦσατο τὸ πρῶτον πρὸς τοῦτον ἵνα μὴ συνίβαυεν ἅ δὴ
δύο πάντων ἐστὶν ἀλυσιτελέστατα τῇ πόλει· καὶ πέρους
μὴδὲν ἔχειν ἢ ὑμῶν δοξαίτων· ὡς ἀνοίας ἂν ὑμεῖς
κατεργασθεῖτε ὑμῶν αὐτῶν, μεταβουλομένων μοι. ἐπειδὴ ἡ
σιοπήσαντες τότε, γὰρ ὅτι πτωχῶσιν πνεῦσ' βούλομαι μικρὰ
πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ θυμαίζω τὸν ἔσοπον τῆς πο-
λιτείας τῆς τούτων· μάλλον δὲ ἡρώμαι φῶλον. εἰ γὰρ
ἔξοτον παρεῖν ὅταν σκοπήτε· τῶν βουλευομένων κατη-
γροῦν ἀεὶ εὐωταῖς συκοφαντῶν ἔργον οὐχ ὡς φασί, ἐν ἡντων
ποιούσιν ἀποθέσπον. ἡ δὲ ἕως δ' ἀν' ἐρήμιω αὐτοὺς (ἡ κα-
δεμαῖς λισθεῖας ὁ μέλλω λέγειν ἀρήν γηράσω) πὶ δὴ
ταῦτα ἐπαμυνόμενος λακεδαίμονιοις· ὁ μάλιστα ἀξιόν
ἔστι τῶν παρ' ἐκείνοισι ἀγαθῶν, τῶτον οὐ μιμουμέναι· μά-
λλον δὲ αὐτοὶ τοιοῦτον ποιούσιν· φασὶ γὰρ, ὅτι ἀνδρες ἀθη-
ναῖοι, παρ' ἐκείνοισι μέρη μὲν τὴ δόξα, γνάμινω ἡ ἀν' ἐ-
καστος ἔχει, λέγειν. ἐπειδὴ δὲ ὁ πτωχῶσιν ταῦτα ἀπαν-
τας ἐπαμυνέω, καὶ συμπαράτεω καὶ τοῖς αἰτεπόντοισι. τῶν
ζάρτοι πολλοὶ μὲν ὄντες, καὶ πολλοὶ πρὸς ἐκείνοις μίση
βασινοῦσι δὲ ὅτι ἂν μὴ τὰς πόλεμους δυνάμωσιν, τοῖς καροῖς,
οὐδεῖς δὲ αὐτοὺς ἐκφύλλει χρόνος, οὐδὲ ἔσοπος τῆς συμ-
φέροσιν· ἐαυτοὺς πρῶτον, οὐ μὰ δὲ οὐχ ὡς ἕπερ ἡμεῖς
καὶ ὅτι τούτοις καὶ τοῖς ὁμοίοις τούτοις ἀλλήλων πρῶ-
των γυμναῖοι, καὶ οὐχ ἢ ἔθροσιν, πάντα ἀνήλωκα μὲν ἢ
χρόνος. καὶ μὲν εἰρήμινω τις ἐκ πόλεμου ποιήσῃ· τῶτον
μισουμέναι· ἀν' δὲ εἰρήμινω πόλεμον τις λέγη, τούτω
μαρόντοισι αὐτῶν ἔχων ἢ συλάσῃ τις ὡς ἀνὴρ, καὶ τὰ ἡμε-
τέρα αὐτῶν παρὰ τῶν, οὐδὲ τῶτον ὅπως λέγειν φάσκον-
τες ὅπως δὲ αὐτῶν καὶ καὶ ἐλπίδων ὄντες πλήρεις. πὶ
οὐδ' ἀν' εἰπέ σὺ ὡς ἀνὴρ, ἐπειδὴ ταῦτ' ὅτι πτωχῶσιν ἐγὼ
νῆ δὲ ἔροσιν.
μ.

Πρῶτον μὲν δ' ἀνδρες ἀθλωαῖοι, οὐ πάντω μοι δοκεῖ
πρὸς τῶν εἰκότως πρὸς ὑμῶν δέισαι, μὴ πρῶτον τὸ ἢ ὑμῶν
συμβαλόντων οὐκ ἐθέλειν ἀκούειν, χέρισσιν βεβαδύσασθε.
πρῶτον μὲν γὰρ ἡ τύχη, καλῶς ποιοῦσα, πολλὰ ἢ ὑμῶν
ἐργῶν ὑμῶν αὐτόματ' ὡς ἀν' εὐξασθε, παρῆσθισιν (ἐ-
πὶ τῆ γὰρ πρῶτον ἐκφύλλοσιν πρῶτον βραχέα αὐτῶν εἶ-
χεν ἀν' καλῶς) ἐπειθ' ὑμεῖς οὐ μόνον τοῖς λόγοις, οἷον ἀν' ἐ-
καστος εἰποι, πρῶτον ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐνεκ' αὐτῶν ἕκαστος δὴ-
μιζορεῖ. εἰ δὲ μὴ φιλαπέχθημον ἡμῶν εἶπον ἀν' καὶ πόσσω· τὸν
δὲ τὴ φησὶν ἔσοσιν ὡς εἰς μικρὰ τῶν σιωπῶν-
τες, σιωπῶν ἕκαστος δοκεῖτε.

A & nemo vos imprudētiores iudicabit. Facite igitur
Athenienses, eumque laborem capite, vt utraque
parte æquanimiter audita, primum id amplectamini,
quod & facturi sitis. Deinde si quis ea quæ ad
hunc modum decreta fuerint, oppugnarit: eum vos im-
probum, vobisque maleuolum esse putetis. Nam si
quis, cui dicendæ sententiæ potestas negata fuit, se
quid animo cõcepisse melius putarit, quàm ea fue-
rint quæ vobis probentur: ei fuerit ignoscendum.
At re à vobis audita & diiudicata, adhuc tamen im-
pudenter se ingerere, neque remissa pertinacia in
plurium concedere sententiam: ea res habere suspi-
cionem quandam aliam, eamque non iustam vide-
atur. Ac ego, si vos in sententia permanere vidissem
tacendum in præsentiā mihi censuissem: sum enim
ex eorum numero, qui illa vobis prodesse persua-
sum habent. Quia verò quidam, istorum sermoni-
bus immutati videntur: eos neque vera dicere, neque
vtilia, id vos, siue sciatis, vt puto, siue etiā nesciatis,
docebo.
XXXIX.

D Eceret, Athenienses, & æquum esset, vnum
quemque tum suadere vobis, quid ipsi opti-
mum factu videretur, cum primum de rebus insti-
tuta esset deliberatio: vt ne duæ res, quæ minimè
omnium sunt à Republica, vsuuenirent: altera,
quòd decreta vestra nullum exitum habent: altera,
quòd mutandis subinde consiliis ipsi vœcordiæ vos
damnatis. Quia verò quidam qui tunc tacuerunt,
nunc reprehendunt: pauca eis respondebo. Ego
demiror quæ sit istorum in Republica ratio, vel eam
potius esse improbam reor. Qui si vos, cum inter
consultandum admonere liceret, re deliberata ac-
cusare malunt: calumniatorum, non, vt præ se ferunt,
beneuolorum hominum institutum sequuntur. Li-
bet autem eos interrogare (neque verò velim ea
quæ dicam, iurgij esse occasio) cur, cum alia in-
stituta Læconum laudat: id quod apud eos in primis
admiratione dignum est, non imitetur: sed ipsi cõtrariū
potius agant? Ferunt enim Athenienses, apud eos
cattisper dum decernitur, quæuis pro animi sui sen-
tentia consulere: cum verò decretum fuerit: eadem
laudare omnes, atque auditores esse illos etiam, qui
refragati fuerant. Proinde multi cum sint, non mul-
ti vincunt: & quæ bello nequeunt, per occasiones
occupant, neque eos vllum vel tempus effugit, vel
ratio, quò minus suis commodis consulant, eaque
perficiant. Nos verò nihil tale facimus, qui istorum
opera, & eorum qui sunt istis similes, nos mutuo
superantes, non hostes, tempus omne consumpsim-
us: iidem si quis sublato bello pacem conciliet,
eum odimus: sin tempore pacis bellum decernat, ei
aduersamur: sin quietere, nostrumque agere nego-
tium iubeat aliquis: ne eum quidem rectò dicere
contedimus: calumniis denique, vanaque spe referti
sumus. Quid igitur, dicat aliquis, tu suades, quoniam
ista reprehendis? Dicam equidem.

Prepostera dandi
consilij consuetudo.

X L.

Primūm, Athenienses, nulla feret mihi causa es-
se videtur, cur vobis aliquis metuat, ne, propter
ea quòd suafores audire non vultis, deterius consu-
latis. Primum enim ea est fortunæ benignitas erga
vos, vt multa citra vestram operā, ita quemadmo-
dum ipsi optaretis, vobis conficiat. Nam si magi-
stratum prouidentia spectetur: per pauca quidem
bene habitura sint. Deinde vos præscitis, non mo-
dò quibus quisque verbis vsurus sit: sed quibus etiā
eorum quisque de causis concionetur: ac, ni odio-
sum esset, adderem etiam, quanti. Veruntanien si
vestris deceptoribus quàm minimum spaciū reli-
queritis, sapere vos putabo.

Imposteres protinus repellendi.

X L I.

Inexpectatum, sed utile consilium.

E Go si eadem quae alij, dicturus essem, vos dicendo non esse obtundendos purarem. Iam utilia quidem auditu, sed à vulgi expectatione profus abhorrentia, me dicenda habere puto. Res autem paucis expedietur. Audita igitur ea, & diiudicata, si is placuerit, utimini.

X L I I.

Ingenua consilii ratio.

E T breue, Athenienses, & æquum sumam orationis exordium, neque * omnia dicam. Eius enim qui vos deceptos velit, esse puto, considerate, quo pacto vos auditores alliciat, & negotij difficultatem contegat. Eius verò qui in animum induxerit bona fide vobiscum agere, hoc esse: primum ut dicat, quidnam, cum hæc prodiret, senserit: ut si eo audito, potest, reliquam eius sententiam, audire velitis, & doceat, & exponat ea quæ optima ipsi visa fuerint. Sin improbetis: ut quiescat, neque vel vobis sit molestus, vel semetipsum frustra defatiget. Primum autem hoc dico: mihi Mitylenæorū populo facta esse videtur iniuria, vestrique esse officij, ut vos eorum vicem vlciscamini. Quod quo pacto fieri debeat, dicere mihi posse videor: vbi & affectos eos esse iniuria, & decere vos, ut eam vindicetis: ostendero.

X L I I I.

Maturè cõsulendum reipub.

P Rimum non adeò mirum est, Athenienses, consilium daturis non esse facile verba facere. Cū enim negotia de quibus deliberandum est, malè se habent: arduas esse necessè est etiam susceptas de illis suasiones. Quod si ea, propterea quòd audire non vultis, meliora fore spes est: hoc agi decet. Sin isto pacto ut deteriora omnia, sic melius nihil fiet: quorsum attinet, ut ea deterrima fiant, admittere? ac tum & post longius tempus & difficilius, de eis restituendis laborare: cum liceret hoc statu etiamnum ea corrigere, & reddere meliora?

X L I I I I.

Non monitotibus sed fontib. irasendum.

V Os, dum ita vobiscum agitur, esse iracundos, consentaneum est. Irasci autem non fontibus, sed absque discrimine omnibus: id verò neque consentaneum, neque rectum est. Qui enim præteritarum rerum causa non fuerunt: & quo pacto reliqua emendanda sint, dicere possunt: gratia vestra sunt potius quam odio digni. Quos si importunè reieceritis: segnes ad surgendum reddetis. Quamquam autem non ignoro, saepe non autoribus: sed his qui iratis aduersantur, mali quippiam accidere solere: tamen ad dandum consilium surrexi. Confido enim, Athenienses, me nullius mali causam reperi tum iri: & meliora vobis, quam alios, suadere posse.

X L V.

Magnitudo animi in rebus asperis elucescat.

E A quæ acciderunt, Athenienses, talia sunt, qualia omnes audiuistis. Neque vero vos contenternatis animis esse decet, præsertim cum sciatis, desperationem neque rebus ipsis commo dare, & vobis esse indignam. Sed vobis ipsis ea corrigenda putare: id & officij esse vestri, & vestra dignum autoritate videbitur. Conuenit autem, ut hi qui tales sunt, quales vos perhiberi vultis, in rebus asperis atque periculis, aliis præstent. Ego verò maximè vellem hæc civitati nostræ non accidisse, neque vos vlla clade affici. Sin autem ita fieri oportuit, & hæc fato quodam destinata fuerunt: expedire opinor, ut ista hoc modo, quo acciderunt, eueniret. Fortuna, n. celes res habet mutationes: & modò hos, modò illos fouet aut affligit. Quæ verò ignauiam virorum hunc: ea de

οὐδέν. εἰ δὲ ἀεὶ ἔδει χρεῖσθαι, καὶ τοὶ δαίμονιον τὲν ἀπείκετον ὡσαύτ' ἀπεσπασθαι τὰ γενησόμενα, λυσίτελεϊν οἴομαι, τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης, ὅθεν εἶα εἴη τις μετὰ βολῆς, καὶ κοινὰς ἀμφοτέρωθεν τὰς παρούσας. ἂν δὲ ἀπὸ ἀνδρῶν κερκίαν

μά.

A

E I μὲν δὴ τι τῷ αὐτῷ ἰμελλον τοῖς ἄλλοις εἶρεν ἐκείνῳ ἀπὸ μὲν δὲ ἐν λέγων ἐνοχλεῖν. νῦν δὲ συμφέροντα μὲν ὑμῖν ἀκούσασθαι, παντάπασι δὲ ἀφρασητότα τῷ ὑποτῷ πολλῶν φερσδοκωμένων, οἴομαι λόγον ἔχειν βραχέος δ' ἐς αὖ χρόνος. σκέψασθε δὲ ἀκούσαντες, καὶ ὑμῖν ἀρέσθη, χρεῖσασθε.

μβ.

K A I βραχέια, ὡς αἱ δὲ ἀδελφῶν, καὶ δικασίαν ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν τῆς λέγουσας, οὐδὲ τὰ πάντα ἐρεῖ. ἡ γὰρ ὑμῶν γὰρ ἀπαλαῖ μὲν ἐστὶ βουλομένη, σκοπεῖ δὲ πρὸς ὑμᾶς εἶπον τοῖς ἀκούουσιν, φερόμεναι, καὶ τὰ τῶν φερόμενων διακρίνει τὴν λέγουσας συγκρίσει. ἀπλῶς δὲ πεπεικότος αὐτὸν ὑμῖν φεροσφάραται. τὲτο φερότον ἐστὶ εἰπεῖν πότρεα ἐγνωκῶς παρελήλυθεν; ἢ ἐὰν μὲν ἀκούσαντες τὲτο, τοῖς μὲν ταῦτα λόγους βούλησθε ἀκούειν καὶ διδάσκειν καὶ φερεῖν τὰ βέλτετα αὐτῶν δοκούμετα. αὐτῶν δὲ δοκούμετα ἀπὸ πολλῶν ἢ καὶ μήτε ὑμῖν ἐνοχλεῖ, μήτε αὐτὸν κόπη, ἐγὼ δὲ τὲτο φερότον ἐρεῖ. ἐμοὶ δοκεῖ μιληνναίων ὁ δῆμος ἡδυνῆσθαι καὶ δὴ μὲν ὑμῖν ὑπὸ αὐτῶν φεροσπῆν λαβεῖν, καὶ ὅπως ληψέσθε, ἐγὼ λέγων, ἐπειδὴν ὡς ἡδυνῆσθαι, καὶ ὑμῖν φεροσπῆν βοηθεῖν, ὅτι δὲ εἴω.

μγ.

P Rimum μὲν ἐπὶ πάντων θαυμαστόν ἐστιν, αἱ δὲ ἀδελφῶν, τὸ μὴ βραδίως τοῖς συμβουλοῦσιν βουλομένοις ἐστὶ τοῖς λόγοις. ὅταν γὰρ τὰ φερόματα ἐγὼ φασίλωσθε, οὐδὲν δὲ σκοπεῖν διακρίνει ἀνάγκη, καὶ αὐτῶν ἐστὶ καὶ τὰς συμβουλίας. εἰ μὲν οὐκ ἐστὶ μὴ ἐδέλεον ἀκούειν ἐλπίς ταῦτα χρεῖσθαι βελτίω τῶν χρεῖσθαι φερόμεν ἐστὶ γὰρ μὲν ἀπαντα, βέλτερον δ' οὐδὲν ἐκ τούτων χρεῖσθαι. τί δὲ φερότερον τὸ φερόμενον ἐλθεῖν εἰσάσαντας ἐκ πλείονος ἢ νῦν, καὶ χαλεπώτερον σώζειν περιεσθαι, ὅσον ἐκ τῶν φερόμενων ἐπὶ ἑνὶ ἐπανορθώσασθαι, καὶ φερόμενα γινώσκων τὸ βέλτερον.

μδ.

T O μὲν ὄργιλως ὑμῶς ἔχειν, εἰκὸς ἐστὶ, τοιαῦτα πάροντας. τὸ δὲ μὴ τοῖς αὐτοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ πᾶσιν ἐφείδεσθαι ὄργιζεσθαι: τὲτο οὐκ ἐστὶ εἰκὸς. οὐδὲ ὄργιστες ἔχοντες, οἳ γὰρ μηδένας μὲν αἰτίοι τῶν παρεληλυθότων, τὰ δὲ λοιπὰ πῶς ἐς αὖ βελτίω λέγων ἔχοντες: χρεῖσθαι οὐκ ἀπέχθειαν κομισσάμεντ' ἀπὸ δικασίας παρ' ὑμῶν. οἳ, ἐὰν ἀφ' ἑαυτοῦ δυσκολοῦντε ὀκνεῖν ἀνίστασθαι ποιήσετε. καὶ τοῖς ἐγὼ γινώσκων ἀγνοῶ, ὅτι πολλοὶ οὐ τοῖς αἰτίοις, ἀλλὰ τοῖς ἐμπεδῶν οὐσι τοῖς ὄργιζομένοις, ἀνδρῶς τι παθεῖν σωθήσθαι ὁμῶς δὲ αἰεὶ σωθῆσθαι συμβουλοῦσιν. πρὸς δὲ ἔγωγε, ὡς ἀδελφῶν ἀδελφῶν, φερόμεν μὲν μηδένας αἰτίοις ὡς ὑπερδύσασθαι. βελτίω δὲ ἐτέρων ὑμῖν ἔχειν συμβουλεύσασθαι.

με.

T A μὲν γενησόμενα, ὡς ἀδελφῶν ἀδελφῶν, τοιαῦτα, οἷα πάντες ἀκκήσατε. δὲ δὲ ὑμῶς μηδένα ἐκπεπληγμένοις ἔχουσιν, λογιστομένοις, ὅτι φερόμεν τὰ παρόντα ἀδύνατος ἔχειν: οὐτε τοῖς φερόμενοι συμφέροι ἐστὶ ὑμῶν ἀξίον ἐστὶ τὸ ὑμῶν ἐπανορθοῦν αὐτοῖς, ἢ γινώσκων φεροσπῆν τῆς ὑμῶν ἐρεῖς δόξης ἀξίον αὐ φαίειν. χρεῖ δὲ τοῖς ὄντας οἳ οἴομαι φησασθαι αὐ ὑμῶς ἐστὶ, ἐν τοῖς δεινοῖς ἐπὶ ἐν φερόμεντας φαίεισθαι. ἐγὼ δὲ οὐδαμῶς μὲν αὐ βουλομένω ταῦτα συμβουλεύω τῇ πόλει, οὐδὲ ἀτυχεῖν ὑμῶς ὀφείλει. εἰ δὲ ἀεὶ ἔδει χρεῖσθαι, καὶ τοὶ δαίμονιον τὲν ἀπείκετον ὡσαύτ' ἀπεσπασθαι τὰ γενησόμενα, λυσίτελεϊν οἴομαι, τὰ μὲν γὰρ τῆς τύχης, ὅθεν εἶα εἴη τις μετὰ βολῆς, καὶ κοινὰς ἀμφοτέρωθεν τὰς παρούσας. ἂν δὲ ἀπὸ ἀνδρῶν κερκίαν

καλίαν προεχθῆν, βεβαίως ποιεῖ) ἡ τῆς οἰομαί μὲν ἐν ἐδί-
τοις κενρατικῶς ἀγνοεῖν, ὅτι βελιθῆντων ὑμῶν, κὲ παρο-
ξυνθέντων τῶν γενησιμῶν, εἰ πάλιν προ δῆλον, ποτερον δι-
τύχημα, ἢ κὲ τουούτων ἰον αὐτοῖς ὅτι τὸ προεχθῆν. εἰ
δι ἀρα ἐπὶ τῆς τῶν προεχθῆν αὐτοῖς θεσπυζομένης, κὰν τῆ το
προεχθῆν ὑμῶν ἡδὴ γήγοιτο. ὅσω γὰρ αὐτὸν μᾶλλον κατὰ φρονί-
στωσι τούτων δῆλον ἀμῶν πῆσον. μς.

ΟΥ μοι δοκεῖτε, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι ἢς οἰεσθε
πόλεως νυκὶ μόνον βουλόμεθ' ἀλλὰ ὑμῶν πασάν
τῆν συμμαχίδαν. ὅπως γὰρ αὐτῶν ταύτης γνῶτε προεχθῆν
ταύτ' εἰκόσ' ἀποβλέποντες τοῖς ἄλλοις καὶ αὐτοῖς τῆν αὐ-
τῆν τῶν δόξων νομίζω. ὡς δὲ εἰ κὲ βελίπσου, κὲ ὁ ὑμε-
τέρας αὐτῆν ἔνεκα, δόξης ἀποουδάσει, ὅπως ἀμα κὲ συμ-
φύροτα καὶ δίκαια φανήσεται βελιθῆν. ἢ μὲν ἐν ἀρ-
χῇ τῆν τοιούτων προεχθῆν ἀπάντων ὅτι τῆν στρατηγῶν
ὧν οἱ πλείοσι τῆν παρ' ὑμῶν ἐκπλέοντων, οὐ τοῖς ὑμετέ-
ρας φίλοις, οἷς δὲ παντὸς τῆς χρόνου τῆν αὐτῆν κινδύ. ὧν
μετρηκῶς παρελήφασι, θεραπύειν τοῖς οἰόντα
δὲν ἀλλὰ καὶ ἰδίως φίλοις ἐκαστος ἑαυτῶν κατασκευά-
σας, ὡς αἱ τοῖς αὐτῆν κόλακας κὲ ὑμετέρας ἢ γειῶν
φίλοις οὐπὼν βελιθῆν ἀνῶν. οὐτὲ γὰρ ἐθροστέρας, οὐτ' ἀ-
ναγκῶς μᾶλλον ἐθροστέρας αὐτῶν διέροτα. ὅσω γὰρ
πλείων προεχθῆν οἰοῦντο, ὅσω πλείων ὀφ-
λεῖν ἤγροσται δίκην δοῦναι. οὐδὲ εἰς δι' αὐτῶν οὐκ ἔστι
τούτοις ὅς ὧν αὐτὸν κακῶν πείσεσθαι προεχθῆν. τῆ μὲν
οὐκ ἀκατηροεῖν, ἴσως οὐκ ὁ παρῶν κατῶν αὐτῶν ἢ γροῦμα
συμφέρειν ὑμῶν, ταῦτα συμβουλεύσω.

μς.

ΟΥ δὲνα, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, τῆν πάντων ὑμῶν ἔτως
οἰομαί κακόνου εἶ) τῆ πόλει, ὡς ἐκ λυπέσθαι
τῶν γενησιμῶν. εἰ μὲν τῶν ἀγανακτοῦντων, ὡς ἀφρα-
κτῶν π ποίσησθαι τούτων. τῆ αὐτῶν γε παρῆνοσιν ὑμῶν ἀ-
πασιν. ἐπειδὴ ἢ ταῦτα μὲν οὐκ αὐτῶν ἄλλως ἔχει. δὲ δι' ὑ-
περ τῆν λοιπῶν προεχθῆν, ὅπως μὴ ταῦτα πείσθαι,
ὡς ἀρα, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, ὑμῶν τῆν νυκτὶ γενησιμῶν ἀ-
γανακτῶν οὐτῶν γε ἀποουδάσει, ὑμῶν τῆ μὴ πάλιν ταῦ-
τα συμβῆναι καὶ νομίζω. μὴ δὲνα ἔχειν λόγον εἰπεῖν τῆν
συμβουλεύοντων (τοιοῦτον, ὅς δὲ ἠήσε) σῶσαι τὰ παρῶν-
τα, μὴ δὲνα ὑμῶν μὴ δὲν σωμαραῖον. οὐ γὰρ αὐτῶν λόγος,
ἀλλὰ θεός ὁ τοιοῦτος εἶη ἢ μὲν οὐκ ἀρχῇ τῆ ταῦθ' ἔτως ἔ-
χου, ὡς κείθεν ἔρπη) οὐ τῆ τῆ προεχθῆν προεχθῆν ὑμῶν ἐ-
νεκα χείροτος εἰσὶς τῆν λεγόντων ἐνταυθοῖ δὲμηροεῖν.
ὡς ἔτε εἰσφέρειν, οὐτε σρατῶσθαι δὲ, πάντα ἢ αὐτόματ'
ἔς μ. εἰ δὲ μὲν ἐν ταῦθ' ὑπ' ἄλλε πνός ἐξελήχθη, μὴ
τῆ λυσιτελοῦντος ἐλέγχου τῆ πόλι. δοκεῖ δὲ μοι ἔσπον π-
νά ὅτι νυκτὶ ἀμείνων ἢ τύχη προεχθῆν ὑμῶν ἢ ἐφροσκότων εἶ)
τῶ μὲν γὰρ ἐκαστα ἀπόλυσθαι τῆ τῆ ὀπιμελουμένων κα-
κίας σημείον προεχθῆν ποιεῖ. τὸ ἢ μὴ πάλαι πάντ' ἀ-
πολωλέναι, τῆ ὑμετέρας τύχης δὲ ἀεὶ ἐπιμὴ ἔρωγε κέρω.
ἐν ὡ τῶν ἢ τύχη δὲ ἀλεῖται καὶ τοῖς ἐθροστέρας ἀεὶ χεί-
τῆν λοιπῶν ὀπιμελήθη. εἰ ἢ μὴ σκοπῶτε, ὅπως μὴ ἀμα
τοῖς ἐφροσκότας ἐκαστοῖς ὑμεῖς κέρωτε. καὶ τὰ προεχθῆν ὑ-
μῶν, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, κλινεῖ. οὐ γὰρ εἰδ' ὅπως ταῦτ' ἀνδρῶ
μεγάλου πνός σῆσεται, μὴ δὲνα ἀντιλαμβάνομένους.

μς.

ΟΥ δὲν ὅτι, ὡ ἀνδρες ἀθηναῖοι, τῆ το ἀλορον, τοῖς
ἀεὶ καὶ συνεχῶς ὑμῶν τῆν ὀλιγαρχῶν πολιτω-
μένους, καὶ νυκτὶ ταῦτα ποιοῦντας ἐξελήχθη. ἀλλ'
ἐπειὸ μὲν ὁ ἀν πρὸς εἰκότως θαυμάσιον, τὸ τοῖς εἰδοῦς ὑμῶς ταῦτα, πολλῶν ἢ δῆλον τούτων ἀκίειν, ἢ ὑμῶν ὅ-
κ.

A constantes clades pariunt. Ac ne victores quidem
ignoscere opinor, si vos velitis, atque hoc casu exci-
temini, nondum satis esse exploratum, vtrum cuen-
tus ille felicitati sit, an contra calamitati ascriben-
dus: sin fortuna secundior inflauit eorum animos,
vt infulescant, id quoque iam e re vestra fuerit. Na
quod securiores erunt, eò facilius opprimuntur.

X L V I.

VOS, mea sententia, Athenienses, non de ea
tantum quam putatis, ciuitate: sed de foeder-
ratis ciuitatibus omnibus deliberatis. Nam
prout de hac statueritis: probabile est, fore vt
reliqui, in hoc exemplum intuentes, eodem mo-
do actū iri secum exilliment. Quare cum propter
summam vtilitatē, tum gloriae vestrae causa danda
est opera: vt simul & vtiliter & iuste deliberasse vi-
deamini. Ac autoritas huiusmodi rerū penes om-
nes duces est: quorū plerique cū e vestro portu sol-
uunt, nō vestros amicos, quos ab omni auro eorum
dem periculorum socios accepere, sibi colendos pu-
tāt: sed peculiare quisque amicos sibi cōciliat: &
B suos assentatores recipi in vestra amicitiam oportere
censet cū cōtra animo fieri debeat. Nec enim
inimicitiores, vel quos necesse sit vobis magis esse
inimicos hisce, reperietis. Quod enim pluribus in re-
bus vos decipiūt, sūasque cupiditates per iniuriam
explant: eò se pœnas mereri grauiore censent. Ne-
mo autem amicus ei esse potest, à quo malum ali-
quod expectit. Atque accusatio fortasse non est hu-
ius temporis: quæ verò vobis profutura puto, ea sua-
debo.

X L V I I.

Neminem, Athenienses, omniū vestrū ita o-
pinor maleuolum esse Reipub. vt non graui-
ter inolesteg; ferat ea quæ facta sunt. Quod si qui-
ritando quicquā horum infectū fieri possit: id ego
vobis omnibus suaderē. Sed quia illa mutari nullo
modo possunt: sed reliqua prouidenda sunt, vt ne in
eandē fraudem incidatis: quemadmodū Athenien-
ses, ob ea quæ nunc facta sunt, indignamini: sic o-
pera danda est, ne eadem denuò eueniant: nec exi-
stimandū, vllum suaforē talibus verbis sese instru-
ctū, qui republicā tueri possit, nemine vestrū suā
operam cōferēte. Nā is quidem nō orator, sed Deus
fuerit. Ac fons horū malorū hinc oritur: quod ora-
torum quidam ad gratiam pūillo tēpore duraturā,
hic concionantur, cū dicūt neque tributa cōferen-
da, neque militandū esse: sed omnia sua sponte cō-
fectū iri. Et hæc ab alio aliquo redargui oportebat:
idque ea ratione fieri, quæ esset e Republica. Mhī
autem videtur fortuna nunc etiam quodammodo
melius mereri de nobis, quā magistratus. Nā quod
omnia ferē pereunt: id eorum quibus negocia mā-
data sunt, fœcordiæ & improbitatis signum esse de-
bet. Quod vero nō olim omnia perierūt: vestra for-
tuna beneficiū equidem esse iudico. Dū igitur for-
tuna cessat, & inimicos extollit: reliquatam rerum
curam suscipite. Quod nisi feceritis: prouidete, ne
vos simul & omnes magistratus accusetis, & res ve-
stra: ὅ Athenienses, inclinētur. Nec enim fieri potest
vt ea sine magna aliqua clade cōsistant, cum nemo
sit quis eas tueatur.

X L V I I I.

Nihil absurdi est, Athenienses, eos qui seper & af-
siduē suas in Republica rationes ad paucorū
dominatū referūt: in eo nūc etiā esse deprehēdi: sed
illud poti⁹ iurē quīspīā deminetur, vos qui ea sciatis
sepe libētius illis aufcultare, quā vestris defēsorib⁹.

Ducum a-
mici.

Omissis
querelis &
assentato-
ribus, res
strenuē ge-
renda.

Pernicio-
sis oratori-
bus dele-
ctari vece-
dia est.

Etsi aut fortassis, vt priuatim facile non est omnia recte agere, sic neque publice : non tamen maximi momēti negocia sunt negligenda. Sunt autem caetera minora omnia. Cum verō de statu ciuitatis, de credibus, de reipublicæ popularis euerfione declamitantes quosdam auditis: quis vos non mente captos arbitretur? Nam caeteri quidem mortales omnes, aliorum exemplis admoniti, cautiorez sunt, vos autem auditis etiam aliorum casibus, formidare non potestis. Sed quæ priuatim stultitiæ tribuatis, si admiffa sint: ea vos publice admiffuri mihi vide-mini: nec nisi accepto malo fore prudentiores.

X L I X.

In rebus secundis maximè opus est prudentia.

Nemo vnquam fortasse vestrum quæsiuit, Athenienses, quamobrem calamitose rectius quam fortunati, suis reb. consulant. Eius aut rei alia causa nulla est, nisi q̄ ita fit, vt hi neque formident quicquam neque, si quispiam pericula cōmemoret, ea ad se pertinere putent: illos recens adhuc erratorū memoria, quando in clades inciderunt, prudentes ad caetera & moderatos efficit. Iam proborum hominum officium est, cum fortuna vtuntur secundissima, tum summum habere modestiæ studium. Neque enim quicquam tā formidabile est, quin vigiliantia præcaueri: neque vllum malum est, quin ofcitantib. euenire possit. Hæc non ideo dico, vt vos frustra perterrefaciam: sed vt ne successib. istis elati ea quæ incidere possent, nisi cautè res administraretis pericula, si vobis exposita fuerint, contemnatis: & si ne vllō malo, quemadmodum eos decet, qui se nemine posteriores perhiberi volunt, sobriè prudentèrque caueatis.

L.

Salutaria potius audienda quam iucunda.

Non idem tempus esse existimo, Athenienses, & gratificandi vobis, & ea quæ mihi optima factu videantur, consulendi. Sape enim video, si quis præter animi sententiam in aliqua re gratificetur, id maiores peperisse inimicitias, quàm si statim ab initio aduersatus esset. Quod si omnes in eadem sententia essetis: neque si mihi officium facere videremini, prodirem: superuacaneum esse existimans, his qui sua sponte, quæ oporteret, facerent, suadere: neque etiam, si res aliter se haberet. Magis enim me ipsum, qui vnus sum, ignorare quæ optima sint, quàm vos omnes, crederem. Quia verō video vestrum alios assentiri mihi, dissentire ab aliis: operam dabo, vt his astipulatoribus, caeteros in meam sententiam pertraham. Quod si non auscultandum putabitis: non rectè facietis. Sin audire cum silentio non grauemini: alterutrum ex eo cōmodū percipietis. aut enim si quid vtile suadere videbimur, id amplectemini: aut in ea, quam probatis, sententia firmius permanebitis. Nam si eas rationes, propter quas, nostra opinione, non nihil erratis, nullius esse momenti apparebit: quæ nunc statuitis, nisi rationibus, eligetis.

L I.

Non verbis vincuntur hostes, sed armis.

Vellem, Athenienses, quantā iste approbatione sua oratione consecutus est: tantā eum laudem in ipsis rebus gerendis adipisci. Nā neq; ei, deos testor, malè volo: & vobis bene cupio. Sed videte, Athenienses, ne sit aliud, oratione habere cōmodā: aliud, negocia deligere profutura: néve illud oratoris sit, hoc hominis cordati officium. Vos igitur plebeij, maximiq; nati in primis, dicēdi facultate summis oratoribus pares esse nō debetis: nā id eorū qui sūt exercitati munus est) sed prudentia vel æquare eos, vel potius superare. nā experiētia, multarūq; rerū vsus eā ingenerāt. Ne igitur, Athenienses, committite, vt in presentia hoc ignorasse videamini: verborum fortitudinem atque audaciam, nisi

πολλὰ ἐωραμένη, τὴν ἐμπροσθὶ μή τόνιν, ὡς ἄνδρες ἀθλων, φανήτε ἀγνοῦντες ἐκ τῆς παρόντης, νυνὸν οἱ ἐξ ἡμῶν

ἰσως μὲν ἐν ὅσῳ οὐδὲ ἴδια ῥαδίον ὅσον ἀπαντὶ ὀρθῶς ᾤσθησιν, ἴσως ἔδὲ κοινή, ἀλλ' ἐδὲ τὰ μέγιστα γε κτλ. κατὰ τὰς ἐκείνους, ἅς ἐστὶν ἐλάττω. ὅταν δὲ ἄλλοι πολλοί, ἐσθλαίων κτλ. δῆμον καταλύσειας διχραστὴς ἀκούσθε: πῶς ἐκ ἐξ ἡμῶν κτλ. φροσίν ὅμοιως αὐτοῖς ἠγείσθε: οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἀθέροπιοι εἰς ἐτέρον ᾤσθησιν ἡμῶν κτλ. μάλλον δὲ λαβεῖς αὐτοῖς ἡμῶν) ὑμεῖς ὅσον τὰ τοῖς ἄλλοις συμβαίνοντα ἀκούετε, φροσίνων ἀνασθε ἀλλ' ἅς τὰ ἴδια φερόμενον τας, ἀβελτέροις νομίζετε: ταῦτ' αὐτοῖς δημοσίᾳ μοι δοκεῖτε ἀναμάρτην παθόντες ἀειδέσθαι.

O γὰρ οὐδέποτε ἴσως ὑμῶν ἐξήτησεν, ὡς ἄνδρες ἀθλων, οἱ δὲ πῶς οἱ κακῶς ᾤσθησιν, ἀμεινον περὶ τῆς ἀκακίας τῆς εὐφρατίου τῶν ἐκείνων) ἐστὶ δὲ οὐχ ἐτέρον πᾶν τὸ γινώσκον, ἀλλ' ὅτι συμβαίνει, τοῖς μὲν μίτη φροσίνων μὴδὲν, μίτη ἅς τὰς ἀλλοῖς δεινὰ, φροσίνων αὐτοῖς ἠγείσθε: τοῖς ἡ πλησίον ὅσῳ τῆς ἀμάρτημάτων, ὅταν εἰς τὸ κακῶς ᾤσθησιν ἀφίκωνται, σώφρονας, φροσίνων τὰ λοιπὰ κτλ. μετῴσιος παρέχει, σωφροσύνη τόνιν ὅσον ἀθέροπια, ὅταν βέλτερος τῆς παροῦσης τύχης κτλ. ἰσως ἰσως πλείον ἢ σωφροσύνη πρὸς τὸ σωφροσίνην ἔχει. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ φυλακτομῶν, ἔπειθ' ἐκείνων, ὡς ἀφύλακτον εἶ) οὐτὲ ὀλιγοῦσιν ἀπορροδοκίαν παθεῖν, ἔπειθ' ἐκείνων τὰ ἐξ ἡμῶν ἀλλῶς ὅμοιως ἢ διτῶσιν ἀλλ' ἵνα κτλ. ἔπειθ' ἐκείνων δὲ φροσίνων (ἀφροσίνων) εἰ μὴ φροσίνων τῆς ἀκακίας τῆς ἀκούοντες κατὰ φροσίνην) ἀλλ' ἀνά τὸ παθεῖν (ὡς φροσίνων φροσίνων) φροσίνων γὰρ κτλ. νῦν δὲ παθεῖν (ὡς φροσίνων φροσίνων) φροσίνων γὰρ κτλ.

O γὰρ αὐτὸς ἐξ ἡμῶν ὑπείληφα, ὡς ἄνδρες ἀθλων, ὅσον φροσίνων, κτλ. τὰ δοκούντων ἐκείνων παροσίνων. πολλὰ κτλ. ὅσον, τὸ φροσίνων πρὸς τὰς ἀκακίας, πλείονα ἀφροσίνων ἀκούοντες, τὸ φροσίνων ἀκακίας, εἰ μὲν οὐδὲ ἀπαντες ἠγνοῦσθε ταῦτα ἔπειθ' ἐκείνων τὰ δεινὰ ἔδοκίτε φροσίνων, οὐκ αὐτὰ παρῆλθον (φροσίνων) ἡμῶν τοῖς ἀφ' αὐτῶν κτλ. ποῖσιν ἀκακίας) ἔπειθ' ὅσον ἢ τοῦσιν ἢ ὅσον. μάλλον γὰρ ἄν ἠγνοῦσθε ἵνα ὅσον ἐμαυτὸν ἀγνοῖν τὰ κτλ. ἢ τῶσιν ὅσον. ἔπειθ' ὅσον πᾶσι ὑμῶν ταῦτα μὲν γινώσκοντες ἐμοῖ, τῶσιν δὲ ἄλλοις. πᾶσι μοι μὲν τούτων τοῖς ἐτέροις πᾶσι, εἰ μὲν οὐδὲ οἴσθησθε δεινὰ μὴ ἐθέλειν ἀκούειν οὐκ ὀρθῶς, πᾶσι τε, ἂν δὲ ἀκούσθε σωφροσίνων κτλ. ὡς φροσίνων δεινὰ παρῆλθον ἢ γὰρ πᾶσι σέσθαι, ἀλλ' ἂν δοκῶν μὲν λέγειν συμφέρον ἢ βεβαιότερον φροσίνων ἂν ἠγνοῦσθε, ἐστὶ πεπεσομένοι, ἂν γὰρ οἱς τὸ δεινὰ πᾶσι οἴσθησθε ἠμῶν, ταῦτα κτλ. ἀκακίας φροσίνων μὲν ἐλέγχου τὰ δεινὰ ἀκακίας ὑμεῖς ἔσθαι ἠμῶν.

Bουλόμενοι δὲ ὡς ἄνδρες ἀθλων, φροσίνων δεινὰ δεινὰ κτλ. λέγων παρ' ὑμῶν ὅσον, ὅσον τῆς ἔργων τῆς φροσίνων τῶσιν, ἴσον αὐτῶ τὸν ἐπαῖνον κτλ. οὐτὲ γὰρ τούτων κακῶν εἰ μὴ μοι τοῖς θεοῖς ἐμῖν τὴν ἀγαθὸν βούλομαι ἂν κτλ. ἀλλ' ὅσον, ὡς ἄνδρες ἀθλων, μὴ κεχωριστόν ἢ λόγον εἶπὲν εἴ, κτλ. φροσίνων φροσίνων ἀκακίας φροσίνων) τὸ μὲν ῥήτορας ἔργων ἢ τὸ ἦνοι ἔργων ἀθέροπια. ὑμεῖς τόνιν οἱ πολλοὶ, κτλ. μάλιστα οἱ φροσίνων) τῶσιν, λέγειν μὲν οὐκ ἐφείλετε ὁμοίως δεινὰ ὅσον τῶσιν δεινοτάτοις τῶσιν γὰρ εἰδοσιν μὲν τὸ φροσίνων. νῦν δ' ἔργων ὁφείλετε ὁμοίως, κτλ. μάλλον τῶσιν. ἂν γὰρ ἐμπροσθὶν, κτλ. τὸ φροσίνων

ri non potestis, quin aut persuasi, eademque sentientes, concordius deliberetis (quo ad praesentia negocia nihil cadere queat optatius) aut si sua for suam sententiam probare haud poterit: decretis vestris constantius innitami. Praeterea non bona subest suspicio, venire in concionem, quali ex his quae dicentur, optima sint eligenda: tamen ostendere, priusquam orationum delectus sit habitus, vos metipfos aliquid persuasum habere: idque tam pertinaciter, ut praeter id ne audire quidem quicquam velitis.

LVI.

Contumacia necessaria facit inculcationem eiusdem rei.

Fortassis importunus, Athenienses, quibusdam vestrum esse videor, qui saepe & quidem iisdem perpetuo de rebus, verba faciam. Verum si re recte consideretis: non me in culpa esse videbitis: sed eos qui vestris decretis non obtulerunt. Qui si primum fecissent quae vos iussistis: nihil secundo nos verba facere fuisset opus: neque si secundo denuo. Nunc, quod sapientius vos ea quae fieri debent, promulgastis: eod mihi videntur illi minus esse parati ad faciendum. Ac prius ignorabam equidem, quorsum dictum illud, Magistratus virum ostendit, pertineret. nunc vero id alios etiam posse docere videor. Magistratus enim, aut certe, ne omnes dicam, quidam illorum, ut vestra decreta nec minimi faciunt: sic id vnum spectant, unde accipiant. Quod si mihi esset quod darem: iure ob id ipsum me quisquam reprehenderet, quod obtundere vos, parvi sumptus gratia, non dubitarem. Nunc id fieri non potest: id quod nec ipsi nesciunt. Si vero pro iis quae vobis praestanda sunt, me sibi auctarium additum putant: nugae agunt. Ac ea fortasse volunt, quae etiam expectant. ego vero ea non faciam: sed si quidem dederint: navim protraham, officioque fungar. Sin minus: eos qui sunt in culpa, vobis indicabo.

LVII.

Fraus consilia reprehendi maxime prodest.

Ne mox sanus negabit opinor, Athenienses, maxime esse e Republica, ut ne quid in initio noxium agatur. Sin minus, ut statim praestitum sint qui intercedant. Atque huc illud accedere debet, ut vos & audire & doceri velitis. Nihil enim profuerit, esse qui optima suadeat, si, qui obtemperet, habeat neminem. Quin illud etiam non inutile videri potest, esse aliquem qui, si quis vobis vel per occasionem, vel propter diei tempus, vel ob quamvis causam aliam fucum fecerit, ea, quocumque tempore & vestri esse iuris, & audire volueritis rursus examinet: ut si talia videantur, qualia qui tum persuaserant, esse asseruerunt: ea promptius agatis, ut comprobata. Sin forte non eiusmodi reperiantur: antequam longius procedatur, desinat. Graue enim fuerit, si optimis frustrati, pessima agere necesse habeatis: aut si deinde nec e re nata liceat mutare consilium.

LVIII.

Bona conscientia non reformidat lucem.

Alios equidem omnes, si quid a se praeclare factum confidant, id vnum ratione se reddere paratos, iactare perpetuo video. At isti contra id reprehendunt, quod illa res, in quibus errastis, nunc pro rogare vultis: atque imposturam valentio rem oportere esse existimant, ea, quae mora intercedente fit, probatione. Quid autem illi propositum habeant: vestrum etiam plerique fortasse non ignorant. Sed quoniam dicendae sententiae potestas data est: ea quaeque proferre decet, per quae, negocia haec quam rectissime administrantur.

LIX.

Non temere se ad arma inferenda proficiendum.

Quod profuturum est universae civitati, id ut & dicatur ab omnibus precor, Athenienses, & a vobis decernatur. Ego quidem ea dicam quae toto corde legemur eorumque omnium, o Athenienses, etiam vobis elidat. Ego enim non a paucis solum

A πατέρα δημοκρίτην, η γδ παιδέντες πάντες η ταύτ' ἐγνώκότες, κοινότερον βουλεύσατε (οὐ μείζον εἰς τὰ παρόντα οὐδὲν ἀν' ἄλλοιο ἀγαθόν) η μηδ' αὐτιθέτος ἑ λέγοντες διαξάμ' βεβαίότερον τοῖς ἐγνωσμένοις πισύσετε. χωρὶς ἡ τούτων, εἰ δὲ καλῶ ὑποψίαν ἔχει, ἢ κεν μὲν εἰς τὴν ἀκλήσιαν, ὡς ἐν τῷ ἐπισησομένων τὸ κρατίστον ἐλέσθ' ἔδειξεν φανέτω ἡ, ἔπειτα ἐν τῷ λόγων δοκιμάσει παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἢ πεπεισμένοις, ἢ ἑ οὕτως ἰχυροῖν, ὡς ἐν τῷ ἐδέλφῳ τῷ δὲ ταύτ' ἀποιεν.

vs.

Σωφροσύνη, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, πῶν ὑμῶν ἐστὶ δόξα, ἡ πολὺ αἰσῶν λέγων πρὸς τῶν αὐτῶν αἰεὶ. ἀλλ' εἰ ἀν' ὁρῶσας σκοπήτε, οὐκ ἐγὼ φανήσομαι τῆσδε δίκης ὡς ἔχεν τι αἰτίαν· ἀλλ' οἱ μὴ παιδομάχοι τοῖς ὑμῶν ἐπισησομένοις ἐπισημασιν. εἰ γὰρ ἐκείνοι τὸ πρῶτον ἐπίσησαν ἃ ὑμεῖς περὶ ἐξέταξαι οὐδὲν αἰεὶ τὸ δεύτερον ἡμᾶς ἐδείξεν. οὐδ' εἰ τὸ δεύτερον, αὐτὸς νῦν εἰς ὅσον πλεονακίαις τὰ περὶ σφῶν ἡμῖν ὑμεῖς ἐπισησομένοις τοσούτω μοι δοκοῦσιν ἢ τῶν ἐκείνοι παρεσιδούσῃ ποιέιν. περὶ τὸ μὴ οὐδ' ἔγωγε μά τοῖς θεοῖς, οὐκ ἢ εἰν περὶ τί ποτ' εἴη τῆσδε εἰρημῶν, ἀρῆ ἀνδρα δείκνυσι νῦν ἢ κεν ἄλλον μοι δοκῶ διδάξαι. οἱ γὰρ ἀρχότες, ἢ πνευ αὐτῶν (ἢ αὐτῶν λέγοντες) τῶν μὴ ὑμῶν ἐπισησομένων, οὐδὲ τὸ κρατίστον φρονήσουσιν ὅπως ἢ λήθονται. * εἰ μὴ οὐδ' οὐδὲ δούρα· δικαίως αὐτὸ τῆσδε μοι περὶ ἐπέπληξεν, εἰ δὲ μὴ περὶ ἀλάωμεν, ἐπιχλείν ὑμῖν ἢ ἐξυμῶν. νῦν ἢ οὐκ ἐνὶ καρδίᾳ περὶ οὐδέ ποτε τοῖς λέληθεν. εἰ δ' ἔσθ' ὡς ὑμῖν λειτουργεῖν δεῖ, περὶ σφῶν αὐτοῖς οἴονται με, ληροῦσι. καὶ ταῦτα ἴσως ἐβούλετο ἡ καὶ περὶ δοκῶσιν. ἐγὼ ἢ οὐ ποιήσω ταῦτα. ἀλλ' εἰ μὴ μὴ δῶσι καὶ δέλω τὴν νῦν, ἢ τὰ περὶ σφῶν πείσω εἰ ἢ μὴ τοῖς αἰτίαις ὑμῖν ἔσθ' ἀποφανῶ.

vs.

Ὅτι δὲνα ἀν' εὔφρονεν τὰ ἀπειπεῖν, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω, ὡς οὐκ ἀπίπτω ἀείσον ὅτι τῆσδε πόλει, μέλισσα μὲν εἰ ἀρχῆσιν κηδὲν ἀσύμφορον περὶ τῆσδε εἰ ἢ μὴ, παρεῖναι οὐδὲ τοῖς ἐναντιωσομένοις. δεῖ μὴ τοῖς τούτω περὶ σφῶν καὶ δὲ λῶσας ἀκούειν ὑμᾶς, καὶ διδάσκειν. οἱ δὲν γὰρ πλείον ἐστὶ τῶν ἐροῦντων τὰ βέλπυς ἀν' ἡμῶν ἀκουσομένοις ἔχει μετὰ εἰς ἐκείνο ἀλυσιτελὲς μὴ ταῦτ' ἀν' φανείη. ὅς αὐτῶν ὑμᾶς, ἢ εἰ δὲ καμῶν, ἢ εἰ ὡς ἐγὼ ἢ μέρους, ἢ εἰ ἄλλω πᾶσιν αἰτίαις περὶ σφῶν σφῶν. ταῦτ' ὅταν ποτὲ βούλησθε ὑμῶν αὐτῶν ὄντες ἀκούειν, ἐστὶ τὸν ἐξέτασον τα πάλιν ἴνα, εἰ μὲν, ὡς φασιν οἱ τότε πείσαντες, φανῆ περὶ σφῶν περὶ τῆσδε, ὡς ἐλεγγον δεδωκότα. εἰ δ' ἄρα μὴ τοιαῦτα ὄρηθ' ἔπειτα πορρωτέρω περὶ σφῶν, ἐπιχρήσεται. γὰρ ἂν δεινὸν εἴη, εἰ τοῖς τῶν κρατίστον δημοκρίτησιν, τὸ χείριστον ἀνάκη περὶ σφῶν ἢ εἰ μὴ τὸ δεύτερον ἐν τῶν λοιπῶν ἐξείη μεταβουλεύσασθαι.

vs.

Τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπάταις ἔγωγε ὀρθῶς τιμῶ ἀειδύγαν περὶ σφῶν. οἱ δὲ αὐτῶν ἀντίον ἐκκαλοῦσιν, εἰ πρὸς ἀνὴρ μὴ ἔτετε, νῦν ἀναδέσθαι βούλεσθε τὴν ἀπάτην κυριώτερον οἱ μὲν δὲ εἰ τῆσδε μὴ τῶν χρόνου βασιάνου. τιμῶ μὲν οὐδὲ τῶν αὐτοῦ, οὐδὲ ὑμῶν ἴσως ἀκούουσιν οἱ πολλοί. δεῖ δ' ἔσθ' ὑμῶν περὶ σφῶν, ἐπειδὴ περὶ σφῶν λόγου τυχεῖν, ἢ τίς ἢ γέεται κρατίστα, λέγειν.

vs.

Ὅτι μὲν μέλλει σωθῆσθαι πῶς τῆσδε πόλει, τῆσδε ἡμῶν πᾶσι, οὐκ ἐγὼ δὲ οὐδὲ ἀπαπεικῶς ἡμᾶς τῶν

εμαυτον τυχαίω μάλιστα συμφέρον υμίν, ταυτ' ερσθ. Α
 δεθηεις υμῖν τοσουτον, μήτε τοις εξιένωι κελδύοντασ υ
 μάσ δε τῆτο νομίσειν ἀδρείοισ. μήτε τοις ἀππλέγειν
 εἰπερωῦντασ δε τῆτο κακοίσ. οὐ γδ ὁ αὐτὸσ ἐλεγγεσ,
 ὡ ἀδρεσ ἀθῆνωαιο, τῆτο λογῶν καὶ τῆτο πειραμάτωι
 βρειν. ἀλλὰ δε νῦν εὐ βεβουλομῆναισ ἡμῶσ φανῶν
 πότε (αὐ ερεσ ταυτα δοκῆ) τῆσ ἀδρείασ ὁπο δειξα
 δια. ἡ μῆρ οὐκ ὑμετέρεσ πειραμάτωι, παντὸσ ἀξία, καὶ
 τοιαυτῆ παρεσιν, οἷαν αὐ πσ εὐξαστο εἶνοισ ἀν τῆ πόλει.
 νῦν δὲ ὁστω τυχαίεσ ἀπουδαιοτέρεσ, τοσουτῶ δε μῆρ
 λον περιδιδείν. ὁπωσ εἰσ δῆον καταχρήσειτε αὐτῆ οὐδε
 νόσ γδ δῶδοιμῆ πειραμάτωσ ἢ πειραμῶσ αὐ μῆ καὶ
 τὸ τέλος συμφέρον καὶ καλὸν λαβῆ. ἐρω δὲ οἶδα πωτε,
 ὡ ἀδρεσ ἀθῆνωαιο, παρ ὑμῖν ἀκούτασ ἀδρεόσ οὐτε ἀσθη
 του δοκοῦτωσ εἶν, οὐτ' ἀπειρεσιν πολέμου, ἰφικρατοῖσ
 λέγω. ὅσ εἶρη δείν οὐτω πειραμῶσ κινδυνώσειν τὸν
 στρατηγὸν, ὁπωσ μῆ τῆ τὰ γῆνιστα ἀλλ' ὁπωσ τὰ οὐ
 πτω γδ εἶπε τῶ ρήματι. ἡ δὲ πῶτω γνώριμον, ὁπ ὁπωσ
 καλῶσ ἀγῶνείτωι ἐλεγγε. ἐπειδῶν μῆρ ὁίνωμ εξελθε
 τε ὁσ ἀπ γῆνιστα, κέριοσ ὑμῖν βρετινῦ ἢ κέριοσ ὑμῖν
 αὐτῶ στρατηγῆ. δεῖ δὲ τὰ τοιαυτὰ φανῶν βεβουλο
 μῆναιοσ δε ὧν πανταχῶσ σωοίσει τῆ πόλει καὶ μῆ μελ
 λουσῶν ἐνεκ' ἐλπιδῶν τῆσ παρεσῶσ δῶδοιμονίασ χρεῖσθ
 π ποιήσετε.

ξ.

ΟΥ δὲν αὐ ἀδρῆν, ὡ ἀδρεσ ἀθῆνωαιο, πρσ δῶντα
 τοῖσ πεπειραμῶμοισ, ἐγκαλέστωι τοῖσ καδισῶσιν
 λόγων ταυτα. ὁστω γδ αὐ πλεονάμοισ εξεταζῆ πσ αὐτῆ ἀ
 νάγκη τοῖσ τούτων αιτίοισ δῶδοιμῆν. οὐ μῆρ ἀλλ' μοι
 δοκοῦσιν αὐτοῖ φανερὸν καδισῶναι οὐκ ὅπῆ τῆσ τῆ πόλει
 συμφερόντων πειραμῶντασ. οἱ γῶν εξελέγγχεσται μῆρ
 λοντασ, αὐ πάλιν εἰσ λόγον ἐλθεσιν, ὁδουσοσ, καὶ δεινά
 ποκῆν ἡμάσ φασί καὶ τοῖσ οἷαν τοῖσ εξελέγγχεν βελομέ
 νοισ, δεῖν ἀποιέν αιπῶδε τῆ ἡμῶσ ὑμῶσ τοῖσ ἡμῶσ αὐ
 τοῖσ εξηπατηκότασ, τλωικαυτα λέγωμῆν;

ξβ.

ΗΝ μὲν δειμον, ὡ ἀδρεσ ἀθῆνωαιο, τῶ ἰσῶν ὑπάρ
 χων παρ ὑμῖν ὀργῶν τοῖσ εἰπερωῦσιν, ὁσῶν περ
 τοῖσ δειμῶσιν εξηπατησται. ὁ μῆρ γδ ἡ ὅπῆ τούτοισ
 πεπίνη, καὶ πειραμῶντασ ὑμῶσ τε ἢ μῆ τέλος ταυτα
 ἔχων, ἢ τυχη, καὶ τὸ βέλπον νῦν ὑμῶσ φερνεῖν, ἢ ὅτ' εξη
 γῆτε ἰσῶ τούτων, γέρονεν αιπῶ. οὐ μῆρ ἀλλ' ἐρω γ' εἶτω
 πόρρω νομίω τῆ πόλιν εἶν, τῆ δειμῶ πωρεσ τῆσ ἀδικουώ
 ταν λαμβανῶν. ὡσ ἀγῶνιστὸν εἶναί μοι δοκῆν αὐ ὁπωσ μῆ
 πείσειτε, φυλάττεισται. τοσαυτῶ τῆσ γῆ, καὶ γῶντασ,
 ὅσῶσ ὑπηρεσίασ πνῆσ εἰσιν ἐφ ὑμάσ καπτοκασ μῆρ
 τῆσ μῆρ οὐκ τούτων κακίασ, οὐκ αὐ ἐν τῶσ παρὸν πῆσ ἐν
 δῶν πῆ μάλιστα καπτηγορησειε, βούλομαι δὲ ἰσῶ ὧν ἀέ
 εἶω, ἀνομίω συμφέροντα, εἶπειν.

ξβ.

ΗΜὲν εἰωδηα πάντα τὸν χρόνον βλέπειν, ὡ ἀ
 δρεσ ἀθῆνωαιο, τῶ πῶλιν λοιδορία καὶ παρα
 χῆ καὶ νῦν γέρονε πωρεσ τῆσ αὐτῆσ, ὧν περ αἰε. ἀξιον
 δὲ οὐκ οὕτω τοῖτοισ εἰπερωσται (ἰσῶσ γδ ὀργῆ καὶ φι
 λονεκία ταυτα πειραμῶσ καὶ τὸ μῆρison ἀπάντων,
 ὁπ σφιδερεσ ταυτα ποκῆν αὐτοῖσ) ἀλλ' ὑμῖν, εἰ πῶ
 κωνῶν, ὡ ἀδρεσ ἀθῆνωαιο, πειραμῶντασ καὶ μεγάλων
 σφιδεργῶμοισ, τῶσ ἰδίασ λοιδορίασ ἀπρωμῶμοισ κῆ
 ρησθε καὶ οὐ δεινάσθε πῶσ ὑμῶσ αὐτοῖσ λογῶσται πῶσ ὅπῆ αὐ τῆσ
 ῖστοσιν ἀπάντων, ἀνδὲ κέρσειωσ

vtilissima esse vobis, mibi persuasi: tantum precatus
 avobis, ne vel belli suscipiendi auctores propterea
 fortes, vel illorum adversarios ignavos eadem de
 causa existimetis. Neque enim eadem est, Athe
 nienses, probandarum & orationum & actionum
 ratio. Nunc enim prudenter deliberare vos decet:
 tum vero, si forte visum fuerit, edere fortia facino
 ra. Ac vestra quidem alacritas quantiis pretij, ac
 talis adest, qualem exoptarit is, qui reipublicae
 consultum velit. quae quanto vehementior est, at
 que praeclearior: tantò magis providendum, ut ea
 opportunè utamini. Nullius enim rei susceptio
 laudatur, nisi finem etiam vtilem fortiatur, & ho
 nestum. Ego verò, Athenienses, apud vos è viro me
 audisse memini, qui nec prudentia carere, nec im
 peritus rei militaris haberetur: Iphicratem dico, qui
 sic assereret, adendum esse duci discrimen belli,
 non ut vel haec vel illa evenirent, sed ut haec: his
 enim verbis utebatur. Facile autem intelligeba
 tur, hoc eum velle, ut bene pugnaret. Suscepta igitur
 expeditione, is in quem collata est imperij au
 thoritas, suo vos arbitrato ducit. Nunc verò quis
 que vestrum belli duces estis. Itaque huiusmodi
 consilia vobis ineunda sunt, quae ab omni parte
 conducant Reipublicae: neque committendum, ut
 propter incertas spes quicquam istius felicitati peri
 culosum admittatis.

L X.

NEminem fore putabam, Athenienses, qui a
 ctis suis fretus, cuiquam irascetur, in ea in
 quirenti. Quo enim illa sapius explorantur: eo
 maior e necesse est auctores illorum florere gloria.
 Verum ipsi mihi palam facere videntur, se res ad
 ministrasse non ex utilitate Reipublicae. Qui igitur,
 cum de integro ratio consiliorum actorumque
 reddenda est, sua facinora deprehensum iri praeui
 dent, tergiversantur, & nos indigna facere dicunt,
 Atqui si eos qui in acta vestra inquirunt, iniquita
 tis accusatis: quid tandem nos de vobis dicemus,
 qui nos ipsi decepistis?

Improbi
magistra
tus ratio
nem red
dere re
fants.

L X I.

AEquum esset, Athenienses, vos non minus
 illis qui vos decipere voluerunt, quam iis qui
 poterunt, irasci. Nam quod in ipsis fuit, fecer
 unt, eoque vos induxerunt. Quod verò irriti eo
 rum conatus fuerunt: fortuna in causa est, & maior
 nunc prudentia vestra, quam tum cum ab istis tra
 heremini. Ego verò tantum abesse puto nostram
 urbem, ut de iis à quibus laesa est, poenam sumat: ut
 bene nobiscum agi videatur, si cauere possitis, ne
 quam ipsi cladem accipiatis. Tot imposturis, tot
 praestigis, tot denique obsequiis oppugnami
 ni. Ac istorum quidem improbitati accusanda, tem
 pus hoc non opportunum esse video. Volo au
 tem his de rebus, propter quas surrexi, quae vtilia pu
 tem, dicere.

Cauete in
fidias ma
gis neces
sarium est,
quam infir
diores
vleisci.

L X I I.

Convicia & tumultus, Athenienses, quae perpe
 tuò nocere solent, nunc etiam ab iisdem orta
 sunt, à quibus semper. Non autem tam isti repre
 hendendi sunt (fortassis enim ad ista facienda ira
 cundia & emulatione adducitur, quodque omnium
 maximu est, priuata utilitate) quam vos Athenien
 ses, qui publicis magnisque de rebus conuocati, pri
 uatis conuiciis aures praebentes assidetis. neque hoc
 cum vestris animis cogitare potestis, omnium orato
 rum inter ipsos conuicia, quae extra iudicium facta

Oratorum
inter se
uicia, & au
cupia con
uilianda,
plebis.

funt, tametsi de illis alios alij conuicerint, ed reci-
 dere denique, vt vos pœnas detis. Præter enim
 fortasse paucos (ne omnes dicam) nullus eorum
 alij conuiciatur, vt vllæ res vestræ corrigantur.
 Plurimum certè abest: sed facit ed quisque, vt ea
 quæ facere quendam asserunt, tametsi summum sce-
 lus * committendum sit, id ipse maiore cum ocio
 perpetret. Hæc ita se habere, ne mihi credite, sed
 ipsi paulisper considerate. Ecquis vnquam surrexit,
 qui diceret, Vestræ opes depeculaturus prodij, A-
 thenienses & non, vestra gratia? nemo sic dicit: sed
 pro vobis, & propter vos, & tales causas adferunt.
 Agite verò, considerate Athenienses, qui tandem
 fiat, vt summa rerum vestrarum, quibus omnes pa-
 trocinantur, loco nihilo meliore sit quam prius: isti
 verò qui pro vobis omnia, pro semetipsis nihil di-
 xere, diues è mendicis facti sint? Quia se vos a-
 mare iactant: cum non vos, sed semetipfos ament.
 Id quidem vt rideritis, vt applaudeatis, interdum
 etiam vt speraretis, vobis impertierunt. Sed ad-
 pisci, constantèrque Reipublicæ tradere boni quic-
 quam, ne vellent quidem. Quo enim die immo-
 dica ista infirmitate liberati fueritis, istos nec intae-
 ri portò sustinebitis. Nunc verò drachina, chœ,
 quatuor obolis velut ægotantem populum la-
 ctant: ac omnino, quæ illi vobis præbent, simi-
 lima sunt cibis, quos medici ægotis dant, qui vt
 nec vires augent, nec emori sinant: sic & nec de-
 sperare, maiùsve quippiam instituere sinunt: nec sa-
 tis ipsa esse possunt.

L X I I I.

Sacra ritè curata.

ET æquum, Athenienses, & honestum, & præ-
 clarum est, quod vos facere soletis, eius nobis
 etiam esse studium, diuinæ res vt piè ac reli-
 giosè curentur. Ac nostra quidem curatio vt bis
 opportunè cecidit. Nam & Ioui seruatori sacrificauimus,
 & Mineræ & Victoris: eaque sacra & pul-
 chra & salutaria vobis extierunt. Sacrificauimus
 item Suadellæ, & Matri deorum, & Apollini: qui-
 bus & ipsis litauimus. Fuerunt vobis etiam reli-
 quis diuis facta sacra, & tuta, & certa, & præclara,
 & salutaria. Accipite igitur à diis ea bona, quæ lar-
 giuntur.

L X I I I I.

Ad magi-
 stratus op-
 timi qui-
 que viri vl-
 trò vocan-
 di.

FVit quoddam, vt conicio, tempus aqud vos,
 Athenienses, quo populus adigebat, quencun-
 que vidisset hominem modestum & bonum, ad
 Reipublicam administrandam, ac fungendum ma-
 gistratu: non eorum qui id facere vellent penuria.
 Nam cum in aliis rebus omnibus nostram vibem
 fortunatam iudicem, vnicam hanc ei felicitatem su-
 per defuisse puto, vt iis deficeretur, qui Repub. frui
 vellent. Sed erat id inuentum populi præclarum, A-
 thenienses, vt illeque Reipub. Nam & hi veluti * iu-
 gales è bonis & iustis viris adiuncti cæteris, eos ve-
 recundiores efficiebant: & viri è vestro numero bo-
 ni quidem illi iustèque magistratu fungentes, sed
 iidem nec impudenter ingerere sese, nec ambire
 suffragia edocti, ab honoribus nò repellébatur. Nunc
 profus eodè modo quo sacerdotes, creatis. Sic ma-
 gistratus etiam. Et miramini, istum vobis esse bea-
 tū, istumque cōtinenter vobis surripere multa: a-
 liosque vestrū obambulare, felicitatem eorum
 prædicantes. Nam in eo peculiari estis ingenio, vt
 quæ vestræ prerogatiuæ sunt eas libenter abii-
 ciatis, deque illis feratis leges: vt si quis præfectos
 vrbs fuerit bis, & quæ sunt eius generis alia

A πρὸς ἀλλήλους λοιδορεῖται, ὡς αἱ ἀλλήλοις ἐξελήξα-
 σιν. ὑμῶς τὰς δὴ θύρας διδόναι ποιοῦσι. πῶς γὰρ ὁλίγων
 ἴσως, ἵνα μὴ πάντας εἴπω, οὐδεὶς αὐτῶν δατέρος θυτερο
 λοιδορεῖται, ἵνα βέλπον τὴν ὑμετέρον γίγνηται (πολλοὶ
 γὰρ εἶναι ἀλλ' ἵνα, ἂν τὸν δεινὰ φασὶ ποιοῦντα, αἱ δὲ
 δεινότερα ἀνθρώπων ποιεῖν, ταῦτ' αὐτὸς μὲν πλείονος ἡ-
 συχίας διαφασίτην. ὅτι δὲ οὕτω ταῦτ' ἔχει, μὴ ἐμὸν πι-
 εῖσθη, ἀλλ' ἐν βραχέϊ λογισάσθε. ἐστὶν ὁ περὶ πικρὰς
 εἶπε παρ' ὑμῶν πρόποσι βουλομῆρος τὴν λαβὴν τῶν ὑμετέ-
 ρων, παρελήλυθα, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, ἔχ' ἕσθ' ὑμῶν
 ἐδὲ δὴ πτε. ἀλλ' ἕσθ' ὑμῶν, κὶ δὲ ὑμῶς, καὶ ταῦτα τὰς
 πορφάσεις λέγουσι. φέρε δὲ, σκέψασθε τὴν δὴ πτε, ὡς ἄν-
 δρες ἀθλιωταῖοι, ἕσθ' ὡν ἅπαντες λέγουσιν, οὐδὲν βέλπον
 τοῖς ὄλοις νῦν, ἢ πορτέρον φασίτετε. οὕτω δὲ οἱ πᾶσι
 ἕσθ' ὑμῶν, ἕσθ' αὐτῶν δὲ οὐδεὶς ἐδὲν πρόποσι εἰρηκὸς, ὡς
 πτωχῶν πλεῖστοι γέροντες: ὅτι φασὶ ἕσθ' ἄνδρες ἀθλιω-
 τοῖς, φιλεῖν ὑμῶς φιλεῖσι δὲ οὐχ' ὑμᾶς, ἀλλ' αὐτοὺς. καὶ γέ-
 λασθαι μὲν, καὶ δορυβῆσαι καὶ ποτ' ἐλπίσαι, μετὰ δὲ κατὰ
 ὑμῶν λαβὴν τῆν κτήσασθαι τὴν πόλει κερίας ἀγαθῶν, ἐδὲν
 ἀνθούλων τῶν γὰρ αἱ ἡμέρα τὴν λίαν ἀφροσύνας ἀπηνά-
 γματε. ταύτην τούτοις ἐδὲ ὄρσοντες ἀνέξασθε. νῦν δὲ δραχμῆ
 κὶ γρη κὶ τέτταρον ὀβολοῖς, ὡς περ αἰδωνοῦμεν τὴν δὴ μὲν
 δέχουσι, ὁμοίωτα τὰ, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι τοῖς πορτέρον
 ἱαζῶν σπῖοσι διδόντες ὑμῶν. κὶ γὰρ ἐκείνα οὗτ' ἰσχυρὸν εἰπ-
 θισιν, ἔτε δὲ πορνήσκειν ἱα. κὶ ταῦτα ἔτ' ἀπογονέας ἀλλο-
 τὴ μείζον φασίτεν εἶναι, ἔτε αὐτὰ ἕσθ' ἀρκίω δυνάτα.

ξγ.

KAI δὴ μοι, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, κὶ καλὸν, κὶ σω-
 δαίον, ὅπερ ὑμῶς εἰώδατε, κὶ ἡμῶς παρρησίᾳ ὁπῶς
 τὰ πορτέρον τοῖς θεοῖς δόσεως ἔξει. ἡ μὲν οὖν ὑμετέρη γέ-
 γονεν ὅτι μέλεια ὑμῶν εἰς δέον. καὶ γὰρ ἐδύσαμθ' ὅτι
 τὰ σωτηρία κὶ τὴν ἀθλιωτῶν, ὅτι ἡ νικη κὶ γέροντες καλὰ καὶ
 σωτήρια ταῦτ' ὑμῶν τὰ ἱερά ἐδύσαμθ' ὅτι κὶ τὴν παιδοῖ,
 κὶ τὴν μητρί τῶν θεῶν, ὅτι τὰ δόλων, καὶ ἑκαλλιερέμθ' ὅτι
 καὶ ταῦτα. ἡ δὲ ὑμῶν καὶ τὰ τοῖς ἀλλοῖς, θεοῖς τυθέν-
 τα ἱερέια ἀσφαλῆ, καὶ βέλεια, ὅτι καλὰ καὶ σωτηρία δέ-
 χασθε οὐκ ἕσθ' ἕσθ' τῶν θεῶν διδόντων ταῦτα δά.

ξδ.

CHΝ περὶ ὡς ἐμοί, χρόνος παρ' ὑμῶν, ὡς ἄνδρες ἀθλιω-
 τοῖς, ὅτι ἐπιβλάσκαζεν ὁ δῆμος, ὡς αἱ ἀνθρώπων ἱ-
 δοὶ σάφρα καὶ χηρῶν, φασίτεν τὰ κοινὰ, καὶ ἀρ-
 χεῶν οὐ σάφρα ἕσθ' ὅτι τὸ βουλομῆρον ποιεῖν (πάντες
 γὰρ τὰλλα ὀτυχῆ τὴν πόλιν κείων, ἐν οὐδὲ ποτ' ὀ-
 τυχῆσαι τὸ νομίζω, ὅτι πλείω αὐτὴν τοῖς τὰ κοι-
 νὰ καρποῦσθαι βουλομῆροι) ἀλλ' εὐρημα τὸ ἐπιεί-
 το ὁ δῆμος αὐτὰ καλὸν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, καὶ λυσι-
 τελεές τὴν πόλει. οἴτε γὰρ συνοχίαι οἴδε πορτέρον ὀλγύ-
 μθροι σφῖσιν ὅτι ἀνθρώπων σωδαίων, καὶ δικῶν
 ἀνθρώπων, ὀλαβεστέρας αὐτοῖς παρεῖχον οἴτε χηρῶν
 μθρὸ ὑμῶν καὶ δικῶν ἀρχοντες, μὴ πᾶσι δὲ οἴοιτ'
 ἐνοχλεῖν καὶ πορτέρον γέλλειν, οὐκ ἀπηνάθοντο τῶν
 τῶν μθρῶν. νῦν δὲ παντάπασιν τὸν αὐτὴν ξόσπον, ὡς ἄν-
 δρες ἀθλιωταῖοι, ὅτι περ τοῖς ἱερείς, οὔτω καδίσατε καὶ
 τοῖς ἀρχονταῖς. εἶτα θαυμάζετε, ἕσθ' αὐτὰν ὁ δεινὰ δό-
 δαίμων, καὶ ὁ δεινὰ ὑμῶν ἢ συνεχῶς πῶς λαμ-
 βάνων οἱ δὲ ἄλλοι * φασίτε τὰ τούτων ἀγαθὰ ζή-
 λουῦντες. δεινότεροι γὰρ ἐς ἀφέλεσθαι, ὅσα ὑμῶν ὀ-
 πασίτε, καὶ νόμοις πορτέρον θεῶν. αἱ τις ἀστυ-
 μήση δὲ, ἢ τὰ τοιαῦτα φασίτεν εἶναι αἱ τοῖς αὐτοῖς εἶναι

κὴ τὸ μὲν τοῖς ὅπλοις ἀφ' ἑστέων ὄντας, ἴσως ἔχει περὶ φασίν· ἂν τὸ ἵπποισι, οἱ ποιοῦσι μὲν οὐδὲν, ἡρῶν δ' ἀτέλειον ἔχουσιν αὐτοῖς, τετελευτημένη μωρία· ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν (εἰσὶ δὲ οὐκ ὀλίγοι) περὶ ἀγνοίας, αὐτῶν δ' ὡς περ εἰς ζυγῶν ἴσητε παρέεισιν ὅς ἀν' ἀξίως ἢ τῶν μὲν ταῦτα αὐτοῖς.

At eosdem cum imperio esse perpetuò finatis. Ac quod ad eos quidem attinet qui versantur in rebus gerendis, excusationem fortassis habet. At tolerare ceteros, qui cum locum immunem occupant, ipsi prorsus nulla re occupantur, id extrema stultitia est. Quin & è vobis ipsas (estis autem haud pauci) aliquid sunt adducendi. Nam si tanquam stateram appenderitis: præponderabit ipse, qui erit dignus in posterum magistratu.

L X V.

ΤΟ μὲν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, πεπενηκότα ἐμὸν ἔχειν πρὸς μὲν εἰπεῖν ἀνίστασθαι, καὶ καλὸν καὶ περὶ σπικόν εἶναι μοι δοκεῖ. τὸ δὲ μὴ βουλομένοισι ἀκούειν βιάζεσθαι παντελῶς ἐγὼ γε ἀγροὺν ἠγοῦμαι ἐπὶ. οἶον μὲν ἔσθαι, ἐστὶν ἔθελήσθη μοι πείθεσθαι τήμερον, καὶ τὰ βέλπετα μάλλον ὑμῶς ἐλέσθαι δυνήσεσθαι, καὶ τοῖς ἴσθι ἀγαβαινόντων λόγους βραχέως ποιήσεν. τί οὖν συμβουλόως περὶ τὸν μὲν, ὡς ἄνδρες ἀθλιωταῖοι, περὶ αὐτῶν σκοπεῖτε τὸν πατριόντα λέγειν ἀξιοῦν. πολλὰ δὲ ἀλλὰ τις αὐτὸν δεύειλοι τὰ λόγους, ἔτι πῶλλον αὐτὸν ἀξίως εἴποι· ἀλλὰ τὸ ὡς περ τούτων ἔνοιος, δεῖν ὄντων. ἀλλ' εἰ μὲν ῥημάτων ἠέετε ἀκουσόμενοι ταῦτα λέγειν, ἀκούειν καὶ εἰ δὲ ἴσθι περὶ γμάτων ἀρίστεως βουλοσόμενοι αὐτὰ καὶ ἐαυτὰ πατριῶν τὰ περὶ γμάτων ὡς μάλιστα κέρειν ἀφελόντας ὅσοι λόγοι περὶ ἡμῶν ἔσονται ἐν ὑμῶν οὐδέ τοι λέγω. δούτερον δ' ὅ, πᾶσι ἴσως περὶ ἀξιοῦν ἐσθαι περὶ τοῖς λόγοις ἐλάττω ἐπὶ, σιωπῶντας ἀκούειν. περὶ μὲν δὲ τὰ ταῦτα, ἢ ἐκείνα συμφέρειν, καὶ πότερα δικαιότερα αὐτῶν εἶναι, ἢ πόλις οὐτ' εἰσὶ λόγοι πολλὰ καὶ βουλομένοισι μάλλον ἀδολεχέειν οὐτε πάλιν τις αὐτοῖς εἰπεῖν ἔχοι. ὡς δὲ καὶ δικαίον ἀκούειν, καὶ περὶ τὸν θόρον ὄνομα κενεῖται, καὶ λόγους ἐκ λόγου λέγειν, οὐδέ τις οὐκ ὄχι δυνάται αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ τὸ θόρον οὐκ ἀπαλλάττετε λόγους, ἀλλὰ καὶ περὶ ἴσθι οὐδὲν εἰς χρεῖαν ἐπαναγκάζετε ἀκούειν. ἢ μὲν οὖν ἐμὴ γνώμη περὶ ὧν βουλοσέσθε, ἢ δὲ ὅστιν.

ET honestum & decorum esse mihi videtur, Athenienses, ut qui se vtile aliquid reperisse putat, ad dicendum surgat: sed cogere inuitos ad audiendum, id ego prorsus esse turpe existimo. Spero autem, si mihi hodie auscultabitis, vos & id quod optimum est, rectius electuros, & suggestum consendentium sermones facturos esse breves. Quid igitur suadeo? Primum, Athenienses, ut de his ipsis quæ in deliberatione sunt, prodeuntē quæque dicere iubeatis. Multa enim alia complecti oratione possis, eaque dictu iucunda: si præsertim, ut istorum quidam, dicendo valeas. Quod si propter audienda verba conuenistis: ea tum audiri, tum dici debent. Sin de rerum delectu deliberaturi: moneo vos, ut ipsas res maximè nudas diiudicetis, repudiatis verbis omnibus, quæ seducere possunt. Hoc igitur vnum est quod dico: aliter illud, quod fortasse quibusdam admirabile videatur, ut, si orationes minui velitis, cum silentio auscultetis. Nam de eo quidem quod aut hæc aut illa conducant, aut que quibus in Republica præferenda sint, neque verba multa suppetunt, nisi quis frustra nugari velit: neque quisquam eadem inculcare denuò ausit. Iustum autem esse dicere, ut aliquis audiatur, & ad tumultum respondere, & sermonem ex sermone ferere: nemo est quin possit. Tumultuando igitur non liberamini orationibus: sed & superuacanea quædam audire necesse habetis. Mea verò sententia de his rebus, de quibus deliberatis, hæc est.

Nihil extra propositum dicendum: & omnes attentè audiendi.

ΙΕΡΩΝΤΜΟΥ ΒΟΛΦΙΟΥ ΤΠΟ
ἔσις ἑ Δημοσθένει ὁπρηραφομένου ὁπρη-
ταφίου λόγου.

Αθλιωταῖοι, οἱ τε λοιποὶ Ἕλληες, δημοσθένεος συμβουλῶσιν ὡς καὶ περὶ ἀφ' ἑστέων ὄντας, ἴσως ἔχει περὶ φασίν· ἂν τὸ ἵπποισι, οἱ ποιοῦσι μὲν οὐδὲν, ἡρῶν δ' ἀτέλειον ἔχουσιν αὐτοῖς, τετελευτημένη μωρία· ἀλλὰ καὶ ὑμῶν αὐτῶν (εἰσὶ δὲ οὐκ ὀλίγοι) περὶ ἀγνοίας, αὐτῶν δ' ὡς περ εἰς ζυγῶν ἴσητε παρέεισιν ὅς ἀν' ἀξίως ἢ τῶν μὲν ταῦτα αὐτοῖς.

ARGVMENTVM FVNEBRIS ORATIONIS per Hieronymum Vuolfium.

Athenienses, ceterique Græci, Demosthenis impulsi consiliis, bellum Philippo regi Macedonum cum intulissent: magno ad Chæronæam Bœotiæ oppidū prælio superati sunt. Relatis igitur Athenas interfectorum ossibus, & publicè de more sepultis, habita est in eorum laudem oratio: cum ut defunctis gratia referretur, & propinquorum luctus leniretur: tum ut alij ciues ad patriam defendendam essent alacriores: laudabili sanè instituto. Accessit illud etiam, (quod ex Platonis Menexeno & Aeschiniæ oratione in Ctesiphontem, & ex hac ipsa colligi potest) ut interfectorum parentes (si qui erant tenuiores) dum viuerent, & liberi usque ad virilem ætatem, publicè instituerentur & alerentur, & armis donarentur. Potuit igitur eis esse dulce & decorum pro patria mori, ut ait Horatius. Tametsi enim patria omnes omnium charitates complectitur, & ita de ciuibz meretur, ut ei gratia referenda potius sit, quam ab ea postulandum præmium, si quid in eam officij contuleris: tamen videmus præmiis & pœnis vulgus hominum moueri potissimum. Ordo orationis hic est. Exorditur ab ἀθλιωταῖοι, non posse fortissimos viros pro merito celebrari. & laudat morem Atheniensium. Deinde, quia priuatam interfectorum nobilitatem proferre non poterat, publicam eis muratur, & in laudibus Atheniensium diutius (ut in stercilibus argumentis plura præter rem quam ad rem esse solent, id quod & in Isocratico Helenæ encomio annotauimus) immoratus, tanquam nouo exordio conciliatis sibi auditorum animis, occisos laudat ab educatione, quæ